

Izdaja upravni odbor
Železarne Ravne

Ureja uredniški odbor

Alojz Breznikar, Jože Dela-
lut, Franc Golob, Ivo Koh-
lenbrand, Marjan Kolar,
Dušan Miller, Peter Orožen,
Jože Sater, inž. Mitja SipekOdgovorni urednik:
Marjan Kolar

Tel. int. 304

Tisk: CP Mariborski tisk,
Maribor

Direktor Gregor Klančnik

Naravni plin za našo železarno

Z razvojem tehnike in industrijske proizvodnje v svetu vse bolj raste potrošnja tekočih in plinskih goriv. Naravni zemeljski plin je v vseh razvitih deželah že postal glavni energetski vir in postaja še vse bolj pomemben. ZDA ga trošijo 500 milijard m³, SZ 100 milijard m³, v ostalih evropskih državah pa je potrošnja naravnega plina najbolj razširjena na Nizozemskem, v Italiji, Avstriji, ZR Nemčiji, Franciji in Romuniji. Potrošnja v Evropi pa je še relativno majhna, ker je vezana na lastne zaloge. Največje črpanje naravnega plina je na Nizozemskem in v Italiji; skupno ga črpata okrog 15 milijard m³ letno in le Nizozemska ima naravnega plina več, kot ga sama potrebuje in zato z njim oskrbuje tudi sosedne dežele. Majhne naravne zaloge ter stalna rast potreb silijo zlasti srednjeevropske države — Švico, južno Nemčijo, ČSSR, Avstrijo, Madžarsko, pa tudi Italijo — k iskanju novih virov naravnega plina.

Naravni plin je energetski izvor z velikimi kvalitetami. Ima kalorično vrednost blizu 10.000 kalorij/m³, ni strupen, ne diši in ne vsebuje žvepla. Cena tega plina je v primerjavi z mazutom okrog 20 % višja, kar pa odtehta s svojo kvaliteto zlasti za metalurgijo, ker se višja cena povrne v obliki višjega izplena in boljše kvalitete surovega jekla. Dežele, ki naravnega plina nimajo, so v svojem industrijskem napredku omejene, zato je naravno, da iščejo izhod za to energijo z gradnjo dolgih plinovodov in drugim načinom transporta s področij, kjer zemeljski plin obstaja. Za Srednjo Evropo so najbližje velike naravne zaloge zemeljskega plina vzhodno in zahodno od Urala, to je v Sovjetski zvezi, ter na področju saharskih puščav v Alžiriji in Libiji. Francozi in Angleži so bili prvi, ki so premostili dolgo razdaljo in morje za transport in uporabo alžirskega naravnega plina. S tem je bila

odprta pot za uporabo afriškega naravnega plina v Evropi in drugod tudi za druge države. Sledijo Italijani pri izkoriščanju plina iz Libije; Avstrijci in Bavarci, ki so že spoznali prednosti zemeljskega plina, pa so iniciatorji za uporabo alžirskega plina tudi v Srednji Evropi. Ker bi pot tega plina morala skozi Slovenijo ali v njeni neposredni bližini, se je logično spodbuda za vključitev naravnega plina v našo industrijo prenesla tudi k nam.

V Srednji Evropi se predvideva sledeča potrošnja alžirskega plina:

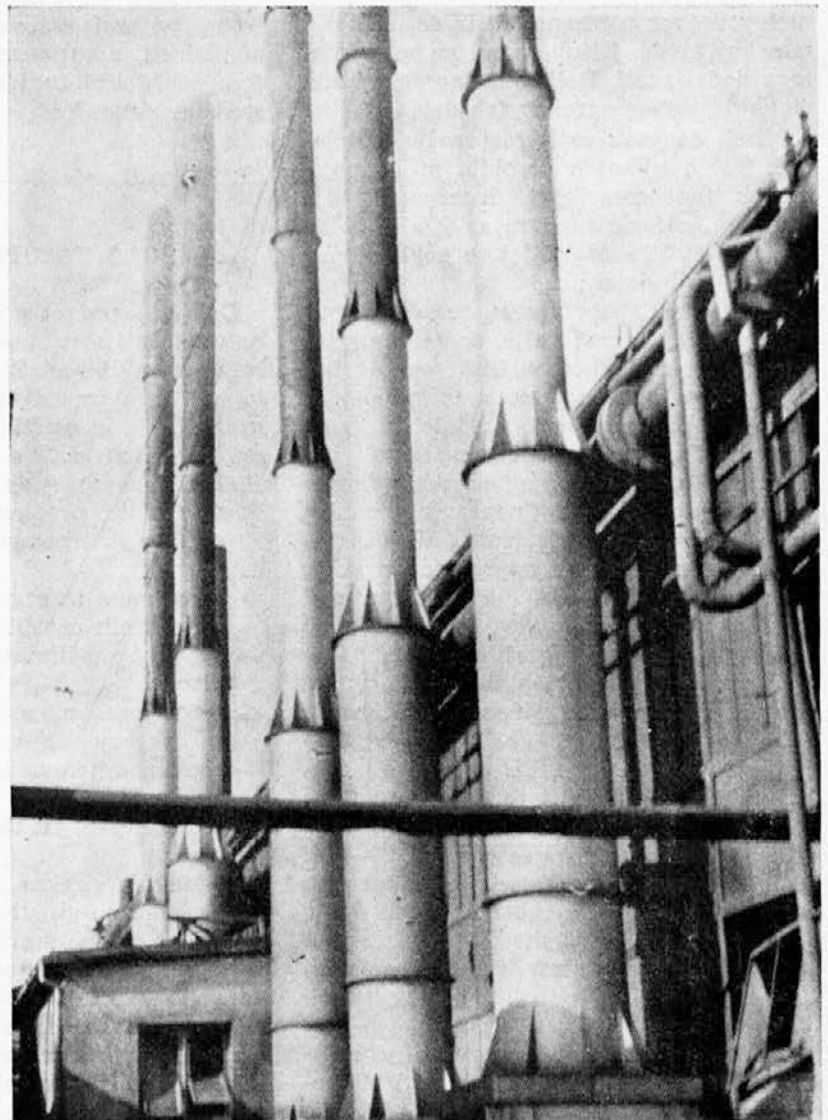
— Bavarska in Wirtemberška 2,8 milijarde m³

— Avstrija 1,5 milijarde m³
— ČSSR 1,0 milijarde m³
— Zah. Jugoslavija — Slovenija in Hrvatska 0,8 milijarde m³

In če se k tej prišteje še Švica, bi skupna potrošnja naravnega plina v bodoče znašala blizu 6,5 milijarde m³.

V Avstriji in na Bavarskem že obstajajo akcijske družbe, ki skrbijo za oskrbovanje z naravnim plinom: Austria-Ferogas GmbH in Bayerische-Ferogas GmbH, pri nas pa je osnovano identično podjetje Union-gas, Ljubljana. Izdelan je tudi že predlog okvirne pogodbe med temi firmami in med alžirsko državno firmo Sonarach, ki se bavi z nakupom, transportom in prodajo ogljikovih vodikov. K tej možnosti pa se je pridružila nova.

(Nadaljevanje na 3. strani)

»Rakete«

IZ VSEBINE

Tretje nadaljevanje — Prilagoditi delo ZMS potrebam mladih — Zasedanja delavskega sveta — Poglobljanje sistema samoupravljanja — Ob novi lahki progi — Sklepi upravnega odbora — Nekaj resnic o izobraževanju in kulturi — Nepozabno doživetje v operi — Kulturna kronika — Športne vesti.

Analiza osebnih dohodkov za OKTOBER 1966

OBRAČ. ENOTA	Povpr. število zaposl.	Število opravlj. ur	Od tega nadur	Izplačani OD	OD po enotah in ceniku del	Dodatek za stalnost	Redni in izredni dopusti in ostalo	OD po uspehu OE	Povpr. osebni doh.	
									oktober 1965	okt. 1966
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Topilnica	253	40.515	—	228.431,17	144.980,88	9.717,30	24.338,14	49.394,85	875,83	902,89
Livarna	477	86.397	727	420.373,37	268.674,96	18.646,85	45.891,72	87.159,84	837,52	881,29
Valjarna	296	51.186	131	263.434,08	173.827,34	10.327,16	29.186,48	50.093,10	815,00	889,98
Kovačnica	223	39.298	8	204.542,29	132.469,34	8.949,13	20.706,19	42.417,63	877,27	917,32
Term. obdel.	60	11.095	—	51.856,40	35.373,06	1.878,09	3.528,73	11.076,52	835,10	864,27
Meh. obdel.	593	107.538	719	510.080,81	326.362,80	22.574,32	44.061,44	117.082,25	766,31	860,17
Vzmetarna	84	14.438	48	70.818,15	45.518,52	3.553,09	7.046,96	14.699,58	719,25	843,07
Jeklovlek	38	7.704	—	30.244,48	19.583,46	1.167,88	2.862,22	6.630,92	692,14	795,91
Energ. obrat	114	19.174	—	96.545,46	62.288,00	3.328,33	8.670,88	22.258,25	835,15	846,89
Stroj. rem.	209	39.513	115	181.769,39	121.262,85	7.045,44	14.307,57	39.153,53	861,08	869,71
Elektro rem.	110	19.793	58	95.165,40	63.208,70	3.712,39	8.693,93	19.550,38	848,20	865,14
Gradb. rem.	63	11.248	167	52.292,21	35.914,32	2.655,37	5.533,81	8.188,71	763,28	830,04
Promet	110	19.187	429	92.769,74	59.472,08	3.973,51	10.120,67	19.203,48	818,44	843,36
OTKR	217	38.351	24	185.728,13	121.578,57	8.423,66	18.239,03	37.486,87	808,96	855,89
Uprava	381	68.161	245	328.677,32	209.962,21	16.142,62	35.276,55	67.295,94	780,98	862,67
SKUPNO	3.228	573.598	2.671	2.812.728,40	1.820.477,09	122.095,14	278.464,32	591.691,85	818,99	871,35

Tretje nadaljevanje

Končno smo se le začeli javno spotikati ob razmetavanju in kraji družbenih sredstev. Mogoče izraz »kraj« ni najboljši za vse primere, ampak bo bolje, da rečemo ob »okoriščanju« posameznikov z družbenimi sredstvi.

Veliko sta napisala o primerih take kraje inž. Bratina in tov. Kohlenbrand. Toda ni še bilo vse napisano. Še in še bi bilo o tem kaj pisati. Kljub temu pa ne mislim tega nadaljevati. Bolj umestno se mi zdi, da se dotaknem vzrokov teh dejanj.

Misel, da vsak rajši razpravlja o dejanjih kot o njihovih vzrokih, ni le moja, ampak tudi marsikoga drugega. Ljudje smo pač taki, da rajši rečemo: »Ta pa ta je pa to storil.« Malokdaj se poglobimo v vzroke takih dejanj.

Kje so na primer vzroki, če nekdo spusti mrzel ingot med valje, da »zajamrata« ogrodje in motor, če se žerjavovodja napije (da ga morajo odnesti iz kabine) in če nekdo prejema plačo za delo, ki ga ni opravil? Prav gotovo ni temu vzrok neznanje ali nevednost, ampak nekaj drugega. Mogoče so vzrok nepravilni odnosi predstojnikov do podrejenih. Mogoče taka oseba ni pravilno nagrajena za svoje delo, mogoče mu kdo meče polena pod noge, mogoče je kdo videl, da tudi njegov predstojnik še huje greši, in tako dalje. Vzrokov je prav gotovo toliko, da jih ni mogoče naštet. Prav gotovo je kak vzrok, saj takega zavestnega greha po vsej verjetnosti nihče ne naredi iz objestnosti, ampak tako osebo nekaj tare. Ljudje smo pač taki, da poskušamo svoje nezadovoljstvo izraziti na najrazličnejše načine. Ob taki priložnosti pa je tudi vseeno, četudi sam »ta kratko potegne«. Sprostiti mora svojo jezo oziroma nezadovoljstvo na tak ali na drugačen način, samo da pride na svoj račun. Če bi šel po redni poti, bi gotovo naletel na gluha ušesa. V nekaterih primerih pa bi bil posameznik celo na slabšem. Zato raje molči in si na sebi primeren način »jezo užene«, kot temu pravimo.

Pisec prvega nadaljevanja zaključuje svoj članek s stavkom: »Poskusimo ljudi najprej naučiti delati s stroji«, jaz pa ga hočem dopolniti z naslednjim: marsikdo se mora najprej naučiti delati z ljudmi, potem pa bo tudi delo pri stroju šlo bolje od rok.

Iz vsega navedenega sledi, da bi bilo treba najprej vse vzroke nezadovoljstva analizirati, jih po možnosti odpraviti, s tem pa bi bili tudi odnosi do družbenih sredstev drugačni.

Fanika Korošec

ŠOLA ZA UPRAVLJAVCE

Delavska univerza Ravne na Koroškem bo v letošnji zimski sezoni organizirala šolo za upravljalce. S šolanjem naj bi delovne organizacije za delo v organih upravljanja in ostalih družbeno političnih organizacijah dobile za opravljanje teh funkcij sposobne in razgledane kadre. Pouk v obliki predavanj bo trajal skupno 80 ur. Po okvirnem učnem programu bo zajel:

- ekonomiko in organizacijo proizvodnje v delovnih organizacijah,
- osnovne značilnosti naše družbene ureditve,
- probleme samoupravljanja,
- subjektivne sile v samoupravljanju,
- probleme komun in delovnih organizacij,
- sodobni svet in oblike družbene zavesti.

Dosedanja praksa, da smo v železarni na posamezne predloge imensko določili zaposlene za obiskovanje posameznih šol in seminarjev, se je pokazala kot neuspešna. Zato smo se pri zbiranju prijav za šolo za upravljalce odločili, da se z razpisom Delavske univerze seznanijo vse zaposlene in tistim, ki to šolo želijo obiskovati, damo možnost prijave.

RAVENSKI UPKOJENCI SO PRAZNOVALI

Prvič so ravenski upokojenci v svojem domu praznovali dan republike. Povabili so svoje starejše tovariše, upokojence — 80-letnike. Pripravili so jim svečano kosilo in jim pripeli rdeče nageljne. Po krajšem govoru o dnevu republike je pevski zbor upokojencev zapel nekaj lepih domačih pesmi. Mladinci so jim zaigrali pravo poskočno, kakor znajo samo mladi ljudje. Staremu človeku se tudi kaj vselega prileže.

Dom ravnskih upokojencev je sedaj že zelo stara zgradba. Upravni odbor pa je zelo aktiven in kaže, da bodo napeli vse sile, da bo na tem mestu prav kmalu stal lep in sodoben dom, v katerem bo možna večja kulturna dejavnost vseh članov. Takrat se bodo v njem oglašali tudi mlajši delavci in delavke, česar bi bili upokojenci prav veseli. Ti delavci bi obveščali upokojence o vsem, kar se dogaja v delovnih kolektivih, saj jih to zelo zanima, ker je bilo to vsa njihova preteklost.

Marija Klančnik

Neroda

Kmečki pob je rad videl sosedovo Katrco, ona se mu je pa izmikala. Nekega večera, ko je molzla, je prišel k njej v hlev in kar ni našel pravih besed. Ko je tako molzla z žehtarjem v naročju in se ni zmenila zanj, je vzdihnil: »O, ko bi lahko bil vsaj žehtar!«

Za vse tiste, ki se bodo prijavi, da želijo obiskovati šolo, bo stroške šolnine križala naša železarna pod pogojem, da bodo ob prijavi prevzeli obveznost, da bodo predavanja redno obiskovali in šolo uspešno zaključili.

Redna predavanja na šoli se bodo pričela decembra. Prijave naših kandidatov bo zbiral kadrovski oddelek, ki ima na razpolago tudi prijavnice in bo kandidatom lahko dal na razpolago vse potrebne informacije in jih seznanil s programom šole ter z razporedom predavanj. Zato naj se vsi tisti, ki šolo za upravljalce želijo obiskovati, prijavijo čimprej.

et.

Naravni plin za našo železarno

(Nadaljevanje s 1. strani)

Razvoj gospodarskega sodelovanja med Sovjetsko zvezo na eni ter Italijo in tudi Francijo na drugi strani je odprl možnost izkoriščanja ogromnih zalog zemeljskega plina iz evropskega in azijskega področja te socialistične države. Že je prišlo do sporazuma za dobavo zemeljskega plina Italiji in s tem tudi dana možnost za rešitev izgradnje plinovoda. Ta pa naj bi bil položen po najbližji trasi do severne Italije, ki pelje skozi Madžarsko, mimo Celja, Ljubljane in prek Nove Gorice. Upajmo, da druga varianta prek Avstrije ne bo sprejeta.

Približna letna potrošnja tega plina bi bila:

— Italija	4 milijarde m ³
— Francija	2 milijardi m ³
— Jugoslavija	0,8 milijarde m ³
— Avstrija	1 milijardo m ³
— Madžarska	2 milijardi m ³

To je skupno približno 10 milijard m³ na leto.

Odprti sta torej dve možnosti, katero od teh bomo pri nas uporabili, še ni odločeno. Odločilni bodo investicijski stroški, rok izgradnje ter predvsem cena.

Union-gas, osnovan od bodočih velepotrošnikov in drugih interesentov: železarn Jesenice in Ravne, Cinkarne Celje, Petro-la Ljubljana, plinarn Ljubljana in Celje ter luke Koper, je zadolžen, da najde najboljšo rešitev. Na ustanovni seji so me izvolili za predsednika izvršnega odbora, zato sem bil odrejen tudi za vodjo delegacije, ki se je pridružila ekipi iz Bavarske, Avstrije in Švice, da bi si v Alžiriji ogledala črpanje, transport in utekočinjenje naravnega plina.

V ekipi je bilo 9 predstavnikov iz Nemčije, 5 iz Avstrije, 2 iz Švice, iz Jugoslavije pa so potovali še inž. Nikola Čizmić, tehn. direktor INA Zagreb, ekonomist Union-gasa Viktor Žiberna, dipl. inž. ekonomije, tehnični strokovnjak za zemeljska goriva Bojan Lorger, dipl. inž. rudarstva.

Iz Ljubljane smo odpotovali 26. oktobra ob 22. uri. 27. oktobra, ko se nam je v Münchenu pridružila ekipa iz Bavarske, smo z letalom švicarske družbe pot nadaljevali do Ženeve, kjer so se nam priključili Avstrijci in Švicarji. Ob 19. uri smo s karavelo odleteli v Alžirijo.

Na letališču v glavnem mestu Alžir so nas počakali predstavniki Sonatracha z gen. direktorjem g. Ghozalijem na čelu. Že na tem sprejemu, kar smo pozneje še bolj spoznali, smo ugotovili, da v Alžiriji celotno gospodarstvo in urejevanje novo osvojenih dežele sloni na zelo mladih ljudeh, ki tudi na položaju ministrov redko prese-gajo starost 35 let. Že ta dan smo na podlagi informacij, predvsem pa materiala, ki nam je bil dan na razpolago, spoznali možnosti in zmogljivosti, ki jih ima Alžirija na področju črpanja zemeljskih goriv. Predvsem s pomočjo inozemskega kapitala ter z deležem same dežele, ki pa stalno raste, imajo v Sahari zgrajena tri večja črpališča nafte oziroma zemeljskega plina, zgrajenih preko 3000 km naftnih in okrog 800 km plinskih cevovodov. Kapacitete teh so blizu 50 milijonov ton nafte in 2,8 milijarde m³ plina letno. Poleg po-

ljudstva so ta naravna bogastva torej glavni vir dohodka te arabske dežele, ki se stalno krepi.

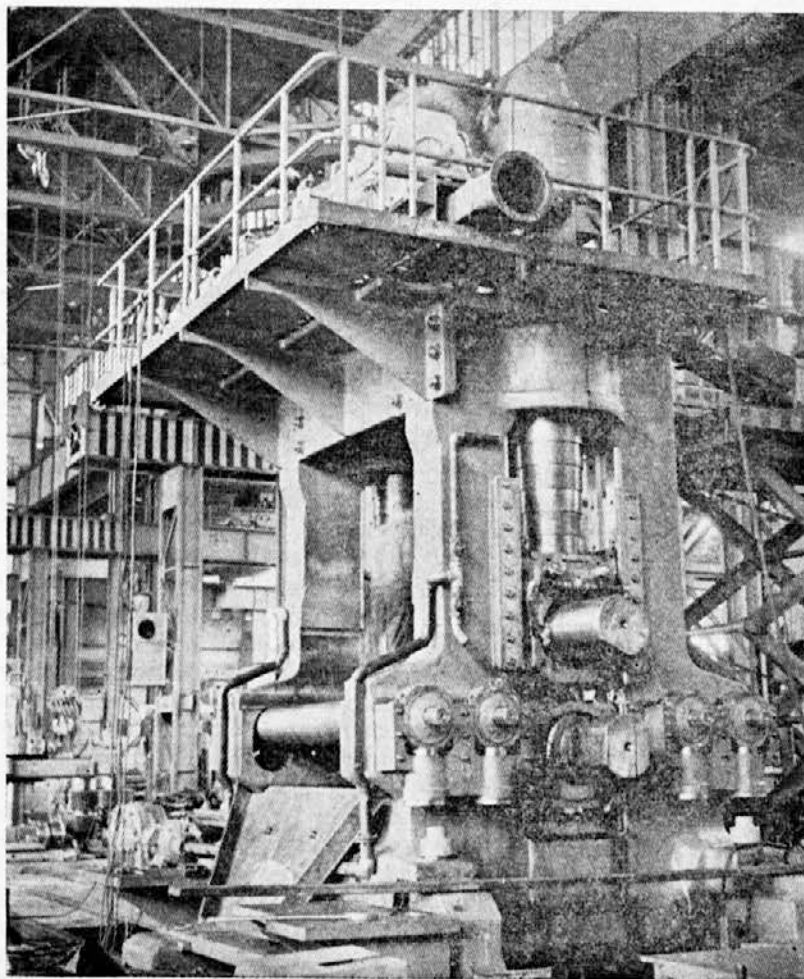
Naslednji dan, 28. oktobra, smo z letalom leteli v Saharo na črpališče zemeljskega plina in postajo naftnega cevovoda Hassi R'Mel, ki leži blizu 600 km južno od Alžira. Vsakogar, predvsem pa tistega, ki je prvič na tem področju, zanima prehod iz bujne vegetacije na gola puščavska področja. Alžirija ima na svojem severnem predelu pogorje Atlas, ki se razteza od vzhoda do zahoda. Na samem pobočju tega gorovja so tla plodna in poljedelsko dobro obdelana. Na najboljših področjih so tri žetve letno normalen pojav. Iz letala je to dobro vidno. Bolj ko smo se pomikali proti notranjosti Sahare, bolj so postale njive osamljene in vegetacija prehaja v redka grmičevja, dokler končno ne prevladuje le še pesek. Hassi R'Mel ni še zadosti globoko v Sahari, kjer je področje premikajočega se peska, pa vendar zadosti južno, da v njem vlada tropska klima, kjer je le pomanjkanje vode vzrok, da to ni najbogatejša žitnica sveta. Modernizacija je tudi ta področja približala svetu ne samo zaradi letalskih povezav, temveč zaradi ugodno urejenih glavnih cestnih žil, ki so v večjem delu tudi asfaltirane. Problem vožnje z avtomobilom na tem področju pa ni težaven, saj je ves teren, četudi spodaj kamenit, s peskom zravnán, tako da je vožnja skoraj povsod mogoča. Kamele torej ne ostajajo več edino transportno sredstvo, zato bodo v moderni dobi postale že večja redkost, zato pa tembolj privlačna za turiste. Od blizu jih nisem videl, srečo pa sem imel, da sem jih v dveh grupah videl iz letala, ko so stegovale dolge vra-

tove po redkih in krmežljivih saharških rastlinah.

Potem ko že 100 km nismo opazili nobenega znaka stalne naseljenosti redkih beduinskih prebivalcev, smo pod seboj zagledali cilj našega potovanja. Bakle, ki jih stalno napajajo ostanki neuporabnih goriv, kažejo kraj čistilnih naprav naravnega plina. V bližini je naselbina posadke te osamljene postojanke ter letališče, na katerega smo se spustili. Enostavna je bila gradnja tega letališča, v glavnem ravna površina je bila le še izgrabljena, robovi pristajalne površine pa označeni.

V Hassi R'Melu so nas pozdravili plemenski poglavar najbližje naselbine in predstavniki delovne ekipe. Leta 1956 so na tej 800 m visoki saharški planoti ugotovili zaloge zemeljskega plina. Ta se nahaja dva in več tisoč metrov globoko pod zemeljsko skorjo, zaloge pa sedaj cenijo, da obsegajo okrog 20.000 milijard m³. Izdelanih imajo 10 vrtin, le 5 pa jih uporabljajo za črpanje naravnega plina. Z bazo so povezane s 5-colskimi cevmi, najbolj oddaljeno črpališče pa je 14 km od baze.

Plin izhaja iz zemlje pod pritiskom 140 atmosfer in s temperaturo 95° C. V napravah, ki so na prostem, ga prvo prečistijo, iz njega izločijo kondenzat — tekoči del, katerega po cevovodu transportirajo v 300 km oddaljeno naftno bazo Haoud El Hamra, čisti plin pa pod pritiskom 70 atm po cevovodu pošiljajo v 505 km oddaljeno pristanišče Arzew v bližini Orana. Kapacitete tega plinovoda so 2,8 milijarde m³ letno, kar ustreza dnevni proizvodnji čistega plina 8 milijonov m³. Ta plin ima 9970 cal./m³ in ne vsebuje žvepla. Črpanje, čiščenje in transportiranje bi lahko povečali maksimalno za 20 %, kar kaže, da bi vsaka večja potrošnja bila vezana na

Glavni valjarski stav teže obločne proge 750; visok 7 m, širok 5 m, sestavljen tehta 173 ton. Izdelovalec ŽDAS iz Zđara

gradnjo novih naprav in novih plinovodov. Za to so se Alžirci že pripravili. Predvidena je gradnja novega plinovoda ter dveh naprav za utekočinjenje, od katerih bo ena v pristanišču Skikda, druga pa v zapadni Alžiriji.

Črpališče v Hassi R'Melu ima svojo parno in električno centralo, uporablja pa tista goriva, ki niso do kraja predelana in niso sposobna za transport. Tu dela in živi 140 ljudi. Obratni inženir je Francoz, z njim pa je tudi njegova soproga, edina ženska, ki živi v tej osamljeni bazi. Delavci so v glavnem Arabci-beduini, vodstveni kader pa delno sestavljajo Evropejci. Živijo v barakah; s pomočjo vode, ki jo črpajo iz zemeljskih globin, pa ta postojanka postaja privlačna oaza. Zgrajen imajo tudi 25-m odprti bazen, ki pa kljub temu, da je iz jasnega neba sijalo vroče sonce, ni imel obiskovalca. Pri Francozinji, ki je bila popolnoma bela, sem opazil, da se človek sonca tam, kjer ga je v izobilju, izogiblje. Razpored je tak, da so ljudje po tri ali šest tednov na delu, nato pa 1 oziroma 2 tedna prosti. Domačini in tisti, ki tam stalno stanujejo, pa delajo po sistemu rednega letnega dopusta.

Potem ko so nas v tej izpostavljeni samotni točki v Sahari, skozi katero teče letno 22,5 milij. ton nafte in iz katere dobavljajo skoraj 3 milijarde m³ naravnega plina, postregli z na ražnju pečenim ovnom, ki se po arabski navadi je s trganjem mesa z roko, smo pozno popoldne odleteli na letališče Oran. Ker je padel mrak, smo lepo videli, kako nomadi prižigajo ognje. Kot ribje oči jasno nebo nad Saharo pa je postajalo proti obali pokrito z redkimi oblaki, ki pa jih ni bilo toliko, da ne bi bili deležni edinstvenih rdečih in oranžnih barv saharkega sončnega zahoda.

Oran je bil poznana francoska pomorska postojanka in tu se v duplinah navpične skalnate obale, na vrhu katere stoji stara španska trdnjava, še sedaj nahaja baza francoskih podmornic. Sedaj je eno od največjih alžirskih pristanišč. Mesto ima bogato zgodovino, sedaj pa poleg nizkih arabskih, med seboj strnjanih hiš moderne palače in nebotičnike. Ima okrog 600.000 prebivalcev. V bližini tega mesta je pristanišče Arzew, iz katerega gresta preko Sredozemskega morja v svet nafta in utekočinjen plin. Naš namen je bil ogled naprav za utekočinjenje ter polnjenje specialnih tankerjev za tekoči plin.

Plin, ki prihaja iz Sahare po ceveh, se po ceveh ne bi mogel transportirati dalje, ker je med Afriko in Evropo morje. Ne bi pa se mogel seveda transportirati tudi z ladjami v taki obliki, ker bi zavzel prevelik prostor. Zato so prišli na idejo, kar je prakticirala naša tovarna s kisikom, da plin utekočinijo. S tem se mu prostornina za 600-krat zmanjša in se z njim lahko polnijo posebni rezervoarji specialnih ladij. Tekoči plin iz Alžirije transportirajo v Francijo in Anglijo. Letna proizvodnja tega plina je 2,5 milijona m³. $\frac{1}{3}$ ga gre v Francijo, $\frac{2}{3}$ v Anglijo. V pristanišču Le Havre v Franciji in v Canveyu pri Londonu imajo za to poseben terminal, kjer tekočino ponovno uplinijo ter pod pritiskom 70 atm. dobavljajo neposrednim potrošnikom.

V upravi te tovarne tekočega plina, ki

je zgrajena v enostavni jekleni izvedbi, nas je sprejelo vodstvo podjetja CAMEL. Ime firme je slučajno ime tipične saharke živali, izhaja pa iz celotnega imena Compagnie Algérienne du Methane Liquide.

Glavni del kapitala, 62,5 milij. frankov, je inozemskega, zato so v vodstvu strokovnjaki iz Francije in Holandije. Utekočinjenje naravnega plina se vrši z ohlajevanjem: v prvi komori s propanom na -34° , v drugi z etilenom na -100° ter v tretji z metanom na -160° C. Imajo svojo parno centralo s 95.000 KS in električno centralo kapacitete 25 MW. Za hladilno vodo uporabljajo morje. Zgrajeno imajo pristanišče, na katerem lahko pristajata dve ladji, vendar se istočasno lahko polni le ena. Kapaciteta naprave za utekočinjenje je okrog 1,5 milijarde m³ plina letno, kar ustreza 2,5 milij. m³ tekočine.

S proizvedenim tekočim plinom se prvo polnijo rezervoarji. Imajo tri zunanje in 1 podzemeljski rezervoar s skupno kapaciteto 71.000 m³ tekočine. Za transport tega tekočega plina so na razpolago trije tankerji, dva angleška, kapacitete po 27.500 kub. metrov, ter en francoski, Jules Verne, kapacitete 25.500 m³. Plovba do Le Havra oziroma Londona traja 9 dni, kar pomeni, da je vsake tri dni nova ladja v pristanišču in da mora plovba za dosego transporta 1,5 milijarde plina letno trajati celo leto brez prekinitve. Ustavitev tega transporta bi pomenila prekinitev dobave plina neposrednim potrošnikom, kar bi imelo neprijetne posledice. Pa vendar se je prav v času, ko smo bili v tem pristanišču, zgodil ta primer.

Ogledali smo si vse naprave v pristanišču, prav tako pa tudi angleško ladjo. Nasprotno je bila usidrana tudi Jules Verne, kar mi je bilo zlasti potem, ko je angleški oficir izjavil, da že tri dni v pristanišču čakajo na tekoči plin, sumljivo. Dobil sem informacije, da je le zaradi velikih poplav v Atlasu, ki so bile nekaj dni poprej, kar sem zasledil tudi v časopisu, bil prekinjen plinovod ter s tem kontinuirano utekočinjenje.

Z ogledom naprav za utekočinjenje in transport naravnega plina v Arzewu smo se prepričali o možnosti oskrbovanja Srednje Evrope s saharimskim plinom. Ogledali smo si tudi veliko naftno postajo, ki se sestoji iz 10 rezervoarjev, postavljenih na okrog 120 m višji planoti. Nafta se napaja v te rezervoarje iz Sahare po ceveh 30 col. Iz teh rezervoarjev pa je napeljana cev 40 col po pobočju in daleč v morje, kjer se napajajo tankerji. Obala na tem kraju je taka, da večje ladje ne morejo pristati, pristaniške naprave pa niso zgrajene, zato se ladje polnijo enostavno na morju.

Obratovodja teh naprav, prek katerih se za sedaj pretaka okrog 14 milij. ton nafte letno (povečevanje, ki je v teku, bo to količino dvignilo na 19, v sledeči etapi pa na 22,5 milijona ton letno), je inženir, ki je diplomiral v Ljubljani, zato govori slovensko, saj je tudi poročen s farmacevtko iz Celja. Dostikrat kritiziramo podporo naše dežele nerazvitim državam, ki jo med drugim nudimo v obliki štipendij tujim študentom. Na primer v Alžiru sem spoznal, da v teh ljudeh običajno dobimo najboljše prijatelje in ugodno zvezo za oglaševanje gospodarskega sodelovanja.

V Oranu in njegovi bližini smo si na hitro ogledali tudi zgodovinske znamenitosti, nato pa se z avionom ponovno vrnili v Alžir. Naravni plin je iz odcepa glavnega plinovoda Hassi R'Mela napeljan tudi v Alžir, ki je največji potrošnik tega plina.

V Alžiru smo si ogledali parno centralo 120 MW, ki ima Babcock & Wilcox kotle, kurjene z naravnim plinom. Parne turbine je izdelal Schneider Cresso po licenci ameriške firme Westinghouse.

Sprejeti smo bili tudi pri ministru za industrijo in energetiko. Na tem obisku pa ni bilo nobenih novih komercialnih pogajanj. Namen je bil le spoznanje naravnih možnosti, zgrajenih zmogljivosti, tehnologije postopka in predvsem seznanjanje z ljudmi, ki si v Alžiriji prizadevajo za dobavo naravnega plina v Srednjo Evropo. Pogovori se bodo sedaj nadaljevali v Ljubljani, na Dunaju ali v Münchnu, premostiti pa je potrebno še vrsto problemov, med katerimi investicijski kapital vsekakor igra osnovno vlogo. Bavarski deželni minister za gospodarstvo g. Schedl si osebno prizadeva, ker se zaveda, da brez plina ne bo sta možna nadaljnji razvoj in krepitev industrije v južni Nemčiji, z veliko resnostjo pa ta problem obravnavajo tudi v Avstriji. Ker je odprtih več možnosti gradnje plinovoda od Genove prek severne Italije — Tržiča prek Trbiža, bo le največja prizadevnost pri nas omogočila napajanje Srednje Evrope z naravnim plinom prek slovenskega teritorija. Upoštevati je treba, da tako kot Slovenija tudi cela vzhodna Italija — Julijska pokrajina ni do sedaj oskrbljena s plinom in bi se v primeru gradnje terminala tudi to področje napajalo iz Kopra. Odločilna pa bo pri tem vsekakor ponudba, ki bo prišla iz ZSSR.

V kratkem štiriinpolnednevem bivanju sem približno spoznal pred petimi leti končno osvobojeno deželo Alžirijo. Videl sem plodna pobočja med Atlasom in Sredozemskim morjem ter spoznal, da se največji vir dohodka te dežele obeta od tam, kjer še do pred kratkim ni bilo nobenih koristi. Cela Alžirija, predvsem seveda severna, je povezana z ugodnimi cestnimi pa tudi železniškimi zvezami, dobro pa sta razvita tudi trgovina in gostinstvo. Tako v Oranu kot v Alžiru sem opazil zelo živo trgovsko življenje ter izredno lepe hotelske in gostinske lokale. Največja podjetja so državna, vse drugo je še v privatnih rokah. Večji del prebivalstva, saj je tu bila francoska vrtnarija, je bil zaposlen v poljedelstvu, zato industrijski delavec v tej deželi šele nastaja. Kot vsak narod po revoluciji se tudi ta bori z velikimi težavami. Več kot 1 milijon se je po zmagi revolucije iz te dežele izselilo Francozov, ki so povečini bili strokovno sposobni in imeli vodilne položaje, zato je razumljivo, da je v prvih obdobjih proizvodnja padla na vseh področjih, na žalost pa zlasti v poljedelstvu. Postopoma se ob veliki volji mladih Alžircev gospodarsko življenje zopet krepi, pri tem pa bo sta brez dvoma nafta in naravni plin odigrala važno vlogo.

Iz Alžirije smo se vračali 1. novembra, to je na dan dneva vstaje, zato je glavno mesto bilo svečano okrašeno, dopoldne pa je bila izvedena velika jubilejna parada. Karavela nas je ob 13. uri po alžirskem času, ali po našem ob dveh popoldne,

Prilagoditi delo ZMS potrebam mladih

Z letne konference TK ZMS železarne Ravne

Ob razmeroma skromni udeležbi mladih na letošnji konferenci Zveze mladine v našem podjetju je mladina samokritično obravnavala probleme organizacije podjetja in posameznikov. Iz obširnega poročila, ki ga je na konferenci prebral predsednik ZMS tov. Polajner, povzemamo najvažnejše misli.

Neizpodbitno dejstvo je, da je delo organizacije odraz okolja, v katerem živi in dela mlad človek. Od približno 900 mladih, zaposlenih v podjetju, je v organizacijo vključenih približno 200. Od tega pa se sestankov in občasnih akcij bolj ali manj redno udeležuje samo tretjina. V vsem letu nismo uspeli aktivirati širšega kroga mladih delavcev. Skrajni čas je, da si zadamo konkretne naloge in program dela za prihodnje obdobje. Jasno je tudi, da v enem letu ne bomo mogli takoj realizirati vsega, kar bi želeli. Omejiti se bomo morali na najvažnejše, to je organizacijo prilagoditi hotenjem in težnjam mladih delavcev. Le tak način dela je porok, da bomo lahko ob prihodnji konferenci govorili o povečanju aktivnosti in vse večji uspešnosti naše organizacije. V nasprotnem primeru se lahko zgodi, da se bomo morali po letu ali dveh vprašati, ali naj še sploh obstaja organizacija Zveze mladine v podjetju ali ne. Potrebno je, da na tej konferenci spregovorim o vzrokih za vse manjše zanimanje za delo v naši organizaciji. Ko govorimo o aktivnosti mladinske organizacije, ne moremo mimo ugotovitve, da tudi sindikalna organizacija in organizacija ZK nista ravno aktivni oz. uspešni. Vztrajam pri trditvi, da je delo in uspešnost vsake posamezne družbene politične organizacije odvisno od tega, kakšno aktivnost od teh organizacij želijo v podjetju tisti, ki so ustvarjalci politike in gospodarjenja v podjetju, posebej še, če se oblikuje politika zunaj družbenih organizacij. Če se v podjetju nihče drug razen posameznih mladinskih funkcionarjev ne sprašuje, kako in kaj dela organizacija Zveze mladine, je verjetno tem, ki so za delo te organizacije prav tako odgovorni, kar prav. Če se delo sindikata omeji le na prirejanje izletov, nabavo ozimnice, televizorjev in podobno, ko v organizaciji ZK samo sprašujemo, razpravljamo in zavzemamo sklepe, za katere smatramo, da še za lastne vrste v več primerih niso obvezni, če sprejemamo v podjetju brez širše razprave med kolektivom novi premijski

dvignila v višino 10.000 m nad Sredozemskim morjem in nas ponesla nazaj v domovino. Na zemljo smo se spustili v Genovi, Zürichu in končno v Münchnu. Čas povratka pa tudi vreme sta bila primerna za najlepši razgled. Predvsem zasnežene Centralne Alpe je iskalo moje oko. Panorama je bila edinstvena, vsi štiritisočaki: Mont Blanc, Jungfrau, Matterhorn, Aiger in drugi so bili vidni in prav obkrožili smo jih na svoji poti. Z nočnim brzovlakom sem se prek Celovca 2. novembra vrnil v domovino.

pravilnik, izpustimo voljenje v svete občinskih enot, in če ni v razpravi še niz drugih stvari, pri katerih je lahko delavec posredno ali neposredno prizadet, potem se res ne smemo čuditi, da nam mladinci odgovarjajo na vprašanje, zakaj ne delajo v organizaciji, da to pač nima smisla, in da je govorjenje v tej pa tudi v drugih organizacijah preprosto izguba časa.

Predsednik ZMS Polajner poroča

V organizaciji ZMS govorimo, da mladina nima več takšnega interesa in volje za delo v mladinski organizaciji, kakršnega je imela pred leti. Ozmimo se nekoliko naokrog. Ugotavljamo, da so tudi sestanki osnovnih organizacij ZK večkrat preloženi zaradi nesklepčnosti, da ne najdemo za organe delavske samouprave ustreznih kadrov, posebej ne iz vrst neposrednih proizvajalcev. Da se ta vrsta ljudi ne vključuje uspešno v sistem delavske samouprave, je prav gotovo tudi posledica neaktivnosti družbene političnih organizacij. Druga stvar, ki delavce odbija od ustvarjalnega dela v samoupravnih organih, je, da premalo upoštevamo pripombe iz vrst neposrednih proizvajalcev. Materiali za zasedanja delavskega sveta podjetja so za kvalificiranega delavca-mladince dostikrat vse preveč zahtevni. Strokovne službe za obratne delavske svete sploh ne pripravljajo materialov in da se delo teh organov omejuje v glavnem samo na informiranje o poslovanju. Na tem drugostopenjskem organu samouprave ne morejo odločati in tudi pripombe, ki jih dajejo na višji organ, naletijo večkrat na gluha ušesa. Kaj pa so družbeno politične organizacije storile za izboljšanje tega stanja? Skoraj nič. Prav gotovo bomo morali v prihodnjem obdobju pomladiti vodstva, ker le ta bodo v stanju ustvariti vzdušje v kolektivu, kakršnega si želimo v socialistični družbi. Sprašujemo se, kje so vzroki za takšno stanje. Ali je res, da je vzrok samo v tem, kar je bilo

omenjeno na konferencah aktivov, da sigurnost zaposlitve, ugoden osebni dohodek, zagarantirane pravice vsakega posameznega proizvajalca narekujejo nekakšno komoditeto in nezainteresiranost za družbeno delo? Najbrž ne. Mladina, pa tudi ostali proizvajalci niso zainteresirani. Odkod potem poznajo in opazijo cel kup nepravilnosti, ki se v podjetju dogajajo, zakaj imamo pri nas primere prekinitve dela in podobno? Ali zato, ker je kolektiv nezainteresiran za probleme podjetja? Da ne bo nesporazuma — smatram, da je mladina integralni del družbe, in jo moramo zato kot tako tudi obravnavati. Zaradi tega tudi segam v nekaterih primerih, ko prikazujem posamezne stvari, izven organizacije. Prav gotovo je za to kriva prehlaba in neustrezna informiranost proizvajalcev. Ne vem, ali nočemo, ne moremo ali pa si morda ne upamo seznaniti z vsemi problemi sodelavcev. Za te probleme potem le-ti vseeno zvedo po drugih poteh, ta »obvestila« pa so dostikrat netočna in izkrivljena ter takšna delujejo še bolj neugodno na nerazpoloženje, kot bi sicer, če bi jim vse lepo in po resnici povedali.

Da v teh pogojih tudi mladinska organizacija ni uspešna, ni prav nič presenetljivo. Spomnimo se besed, izrečenih na VIII. kongresu ZKJ, ki se glase: »Mladina je odraz družbe, v kateri živi in dela.« V naši organizaciji v podjetju vključujemo mladino predvsem med 18. in 25. letom starosti. Ti mladi ljudje so v obdobju, ko je samovzgoja skoraj edini vzgojni faktor. Vse nepravilnosti in anomalije, ki jih mlad človek spozna, večkrat tudi neresnične, zelo kvarno vplivajo na oblikovanje osebnosti mladega človeka. Mlad delavec si velikokrat predstavlja našo družbo idealno, brez vsakršnih družbenih ekscesov, še bolj pa je razočaran takrat, ko izve za napake, ki bi se dale na bolj human način v podjetju rešiti. Takšno okolje prav gotovo ne vzgaja soustvarjalca naše družbe, ampak prej kritizerja.

Centralistično vodenje gospodarstva ima v podjetju plodna tla ob dejstvu, ko ugotavljamo, da so posamezni organi delavske samouprave postali v podjetju suhe veje oziroma da so odveč. Res je, ti organi niso delali tako, kot smo zapisali v statut. Ali smo se pa vprašali, zakaj je tako? Verjetno smo se, samo ne upamo na dan s pravim odgovorom. V ta samoupravni akt smo točno zapisali, kakšne pravice in dolžnosti imajo samoupravni organi. S tem smo se zadovoljili, nismo pa našega skupnega dogovora v praksi izvajali, še manj pa se vprašali, kdo je odgovoren za kršenje statutarnih določil. Obstoječi statut ravno v tem času popravljamo oziroma pripravljamo novega. Vsa razprava, ki je bila do sedaj okoli predloga statuta, je bila zelo klavrna, saj se je diskusijskih popoldnevov, organiziranih v ta namen, udeležilo le malo članov kolektiva in ni nikoli preseglo števila 20. Naša dolžnost je, da zagotovimo takšen način razprave, ki bo omogočal slehernemu članu kolektiva, da se seznanj z našo tovarniško ustavo, da da na predlog svoje pripombe oziroma sugestije. Če tega ne bomo storili, smelo trdim, da bo nov ali popravljen statut dosegel isto kot obstoječi. Delavec, ki ne čuti, da je potreben pri ustvarjanju politike, pri od-

ločanju, tudi pozneje v samoupravnih organih ne bo uspešno delal.

Med kolektivom je slišati govorce, da želimo nekatere samoupravne organe ukiniti. Pravimo, da je nekaj odveč, ali delavski sveti delovnih enot ali sveti obračunskih enot. Ostal naj bi samo eden od teh dveh. V zameno pa nameravamo ustanoviti nekak posvetovalni organ brez konkretnih zadolžitvev in pravic. Vsebinskega dela samoupravnih organov nismo analizirali, če pa smo ga, rezultatov analiz nismo objavili. Uspešno je delal edino centralni delavski svet podjetja in še ta verjetno zaradi tega, ker tako zahtevajo predpisi. Praksa ni ovrгла obstoječih oblik samoupravljanja, saj te niso niti zaživele. Začeli smo spreminjati organizacijske oblike, ne pa da bi na podlagi vsebinskega delovanja podredili organizacijske oblike. Delavskemu svetu delovne enote in svetu obračunske enote (ne vem iz kakšnih razlogov) nismo dali materialov za njihovo uspešno delo niti nismo spoštovali statutnih določil. Ali spreminjamo statut zato, ker je to sedaj v modi, ali zato, ker v našem podjetju potrebujemo drug način komuniciranja in bolj uspešen samoupravni sistem? Mislim, da zaradi drugega, in zato se zopet vračam k že izrečenim besedam. Razpravo okoli novega statuta moramo resnično zagotoviti najširšemu krogu sodelavcev.

Verjetno bi bilo bolj prav, da bi v referatu obravnaval dve ali tri stvari, ne pa da govorim skoraj o vsem. Komite je menil, da poleg mladinske problematike prikažem stvari in okolje, ki negativno vplivajo na oblikovanje osebnosti mladega človeka. Res je, da sem stvari le nakazoval, zelo malo pa v tem delu predlagal oziroma nakazal rešitve. Vsake stvari se moramo lotiti smelo, brez bojzani pred zamerami. Naš skupni cilj naj bo organizirati v železarni vzdušje, ki bo slehernemu proizvajalcu omogočalo, da svoji umski in fizični potencial v praksi izkoristi do maksimuma.

V organizaciji se srečujemo s kadrovske problemi, kdo bo prevzel mesto predsednika aktiva. Na konferencah je čutili odpor proti tej funkciji. Temu se ne smemo čuditi, saj s takšno vsebino delovanja organizacije mladinski funkcionarji ne morejo realizirati programa, ki jim ga nalagata statut in potrebe članstva. Aktivisti, ki dela v proizvodnji po normi, dela v organizaciji pod zelo težkimi pogoji. Vsak najmanjši popravek, ki ga mora opraviti med delovnim časom, znižuje njegove osebne dohodke. Zato se sposobni mladinci iz direktne proizvodnje otepajo funkcij. Vsem nam je jasno, da mladinski sestankov med delovnim časom ne more biti. Vse takšne in podobne aktivnosti moramo opraviti v prostem času. Če pogledamo, koliko mladih aktivistov iz direktne proizvodnje dela v organizaciji, potem lahko trdimo, da so to delavci iz oddelkov, katerih predstojniki razumejo nujnost in potrebo njihove skromne aktivnosti tudi med delovnim časom. V oddelkih oziroma obratih, kjer predstojniki niso zainteresirani oziroma želijo od delavca, da dela na svojem delovnem mestu svoj delovni čas, za drugo pa naj se ne zanima, vidimo, da iz teh obratov ni mladincev v organizaciji, kaj šele mladinskih aktivistov. Predelav-

cu in mojstru ne sme biti vseeno, koliko so družbeno aktivni delavci iz njegovega obrata. Gradimo samoupravno družbo, družbo, v kateri sleherni proizvajalec sodloča direktno ali indirektno o razvoju naše družbe. Upam si trditi, da je isto stanje pri ostalih organizacijah v podjetju. Takšnim tovarišem, ki nimajo razumevanja za družbeno politično delo, bo treba povedati, da je to nujno potrebno v današnjem sistemu, in kolikor ne želijo spremeniti svojega pogleda, jih z reelekcijo premestiti na druga delovna mesta.

Vrsto let ugotavljamo, da so v naši organizaciji redki mladinci z visoko ali srednjo šolsko izobrazbo. Če bi vključevali te kadre, bi verjetno pripomogli h kvaliteti dela organizacije. Nikakor ne moremo in ne smemo obsoditi teh tovarišev, da se ne vključujejo v delo naše organizacije. Dejstvo je, da jim mladinska organizacija ne more nuditi tega, kar bi od nje želeli, ker je naše delo vse preveč enostavno in primitivno. V spremenjeni obliki delovanja bomo morali te kadre vključevati, če bomo želeli, da bo mladinska organizacija delala na višjem strokovnem nivoju. Metalurška industrijska šola je bila pred leti tako rekoč kadrovska šola za mladinske aktiviste. Skoraj vsi učenci te šole so se pozneje vključevali v organizacijo. Sedaj organizacija na šoli šepa in zato se tudi ni čuditi, da se absolventi te šole ne vključujejo v aktivno delo. Vrzel, ki ovira uspešnejše delo organizacije, je tudi nedosledno izvajanje naših skupnih dogovorov. Na sestanku se dogovarjamo in sklepamo tudi o stvareh, za katere že vnaprej dvomimo, ali jih bomo lahko izvedli. Zaključki prav tako niso odraz širše množice, ampak le ozkega kroga, zato jih večkrat življenjska praksa ovrže. K temu lahko navežemo javnost delovanja naše organizacije. Tu ne mislim na javnost sestankarstva, ampak da naše misli in stališča javno publiciramo prek tiska, radia in televizije. Težko je najti mladince, ki bi zapisal par besed o naši skromni aktivnosti v tovarniškem glasilu, kaj šele za ostala sredstva javnega obveščanja.

V preteklosti smo uvajali nove oblike dela s proizvodnimi konferencami, poizkušali s klubi, krožki in drugim. Še preden so te oblike prav zaživele, smo z njimi prenehali. Sedaj, ko govorimo o spreminjanju in poglobljenem načinu delovanja organizacije, moramo razviti tako dejavnost, v katero se bo po sposobnostih in interesu lahko vključil sleherni mlad človek. Za takšno dejavnost bomo morali organizirati stalne in občasne oblike sestajanja. Predlagam, da se na današnji konferenci dogovorimo o oblikah in vsebini dela organizacije.

Komite je o tem že razpravljal in prišel do zaključka, da je aktiv osnovna oblika sestajanja mladih. Sestanki naj bodo v bodoče le takrat, ko se za njih pokaže potreba. Vodstva aktivov morajo biti toliko sposobna, da bodo organizirala razgovore o aktualnih dogodkih. Stvari, ki se nanašajo na celotno podjetje, pa organizira tovarniški komite. Stalne oblike sestajanja bi bile npr. klub novatorjev. Ta bi vključeval delavce, ki se zanimajo za tovrstno dejavnost, lahko bi nastopali kot posamezniki ali klub pri izdelavi nekega patenta, elaborata ali izboljšave. Klub upravljalcev

bi zajemal mlade delavce, ki se vključujejo v organe delavske samouprave. Tu bi se lahko seznanjali z materiali za zasedanja, razpravljali in zavzeli o določenih stvareh enotno stališče. Na tak način bi zajeli širok krog delavcev, ki bi sodeloval pri odločitvi samoupravnega organa. Razumljivo je, da v teh klubih sodelujejo tudi mladinci, ki jih tovrstna problematika zanima. Ostale stalne oblike sestajanja oz. aktivnosti mladincev železarne so še lahko: klub OZN, marksistični krožek, razne oblike športne in društvene aktivnosti. Občasne oblike sestajanja mladincev bi bile v glavnem aktualne stvari v železarni ali širši družbeni skupnosti, to je sprejetje samoupravnih aktov v podjetju, sprejetje plana proizvodnje, izvoza, načina delitve osebnega dohodka, krajevna in občinska problematika itd.

Ob zaključku svojega izvajanja želim na konferenci predložiti program dela mladine železarne. Običajno smo programe dela izdelali na podlagi sprejetih sklepov po konferenci. Smatram, da je vsebina referata osvetlila dejavnost organizacije in nakazala probleme, s katerimi se mladi delavci srečujejo. Mislim, da je boljše in bolj potrebno, da se s programom dela seznanimo že na današnji konferenci. Želel bi, da na tej konferenci razpravljamo o tem, ali je program sestavljen tako, da je resnični odraz potreb in hotenj organizacije. Prav tako menim, da ni potrebno v programu začeti kopicico nalog, ampak samo tiste, ki jih bomo resnično v praksi lahko realizirali.

Program dela tovarniškega komiteja Zveze mladine naj bi zajel samo dve bistveni stvari, ki naj bi v bodoče, uspešno realizirani, odpravili slabosti, s katerimi se sedaj srečujemo. Prva točka našega programa naj bi bila, da prilagodimo vsebino in oblike dela organizacije željam in potrebam mladega človeka. To je sicer kompleksnejša naloga in bo terjala od nas vseh maksimum angažiranosti za uresničitev te naloge. Klubi, krožki, komisije, javne tribune, razne rekreacijske aktivnosti so danes področje dejavnosti, kjer mladi najdejo svoje področje aktivnosti in udeleževanja. Zaradi uspešnejše izvedbe te naloge smatram za potrebno, da še pred koncem leta skliče tovarniški komite na skupni sestanek družbeno politične organizacije in vodstveni kader podjetja, kjer bi se pogovorili o uspešnejšem delovanju Zveze mladine.

Drugo. Že vrsto let čutimo pomanjkanje kadrov za vodstvo aktivov in tovarniškega komiteja, in ker že par let nazaj tudi iz metalurške industrijske šole ne prihajajo več takšni kadri kot prej, moramo temu vprašanju odslej posvetiti vso pozornost. Le sposoben in razgledan predsednik aktiva, sekretar, član tovarniškega komiteja, bo lahko uspešno vodil in usmerjal delo slehernega aktiva. Zato je potrebno, da novi tovarniški komite nudi vso pomoč in podporo aktivu na MIŠ, ker je tu zibelka naših kadrov. Nadalje bo treba posvečati večjo skrb perspektivnim mladincem in mladinkam, jih usmerjati v ustrezne šole in seminarje, ker le tako bomo uspeli pridobiti širši krog ustreznih kadrov v naše vrste. Če bomo v letošnjem letu uspeli najti in usposobiti kader, ki nas bo lahko ob letu dni ustrezno zamenjal, potem bo-

dimo prepričani, da bo tudi organizacija krenila po poti večje uspešnosti in aktivnosti.

Na več straneh čujemo, da mladina v današnjem času ni več takšna, kot je bila med vojno in v prvih letih socialistične graditve. Pravimo, da je brezbrizna, da se navdušuje le za poslednje ekstremne oblike zabavne glasbe, plese, da je v več primerih nemoralna in podobno.

V mnogih primerih je kritika upravičena, mnogokrat pa se ti, ki kritizirajo današnjo mladino, ne vprašajo takole odkrito, ali niso morda oni kot starši, vzgojitelji in vodilni družbeni delavci tudi krivi za tako stanje, ali niso morda vsa ta leta povojne graditve naše domovine le malo preveč prepustili mladino samo sebi; posebno pa še v današnjem obdobju, v času, ko se skoraj vsak državljan trudi za večje materialne dobrine, vse preveč pozabljamo, kaj delajo naši otroci, mladina, v svojem prostem času. Ni dovolj samo kritizirati, treba je pomagati in s svojim dobrim delom dajati zgled odraščajoči generaciji, ki išče svoj vzor ravno v starejših tovariših.

V razpravi je sodelovalo skupno 14 delegatov in gostov konference. Potrjena je bila misel, izražena v poročilu o statutu, in dodano, da ni dovolj, če zapišemo, kakšne oblike samoupravljanja imamo v podjetju. Potrebno je, da omogočimo delovanje tem organom, kar v preteklosti ni bil primer. Postavljeno je bilo vprašanje, kdo je odgovoren kot posameznik ali služba za uspešnost delovanja samoupravnih organov. Samo zanimanje in neplodno govorjenje brez materialne podlage je že vnaprej obsojeno na neaktivno delo, zato bo potrebno, da postopno prehajamo na decentralizacijo sredstev.

Mladina je obravnavala v razpravi vprašanje razpisov za delovna mesta. Za nekatera, predvsem nižja, so popolnoma jasni kriteriji, ki jim kandidat mora zadostiti (predpisana šolska izobrazba, praksa itd.), za višja delovna mesta pa so pri teh kriterijih določene pomanjkljivosti. Govornik, ki je govoril o regresu za dopust in načinu izplačevanja osebnega dohodka, je povedal, da smo se zavestno odločili za štednjo določenega dela osebnega dohodka, namenjenega za dopust. Regres v enotni višini 110 N din, ki ga prejme delavec, ko nastopi dopust, mora vrniti drugi mesec po dopustu, ko izgubi določen odstotek variabilnega dela osebnega dohodka, in pri premiji, če je nanjo upravičen. Delo, ki ga določeni delavci opravljajo na delovnem mestu, pa mora namesto njega opraviti nekdo drug, čeprav ne dobi zaradi tega večjega osebnega dohodka in obratno.

V nadaljevanju razprave je bil govor o testiranju sodelavk, ki so zaposlene na administrativnih delovnih mestih. Ugotovljeno je bilo, da je pravilno, da se opravi test, saj s testiranjem se bo dosegla težnja po dodatnem izobraževanju na delovnem mestu. V diskusiji je bilo ugotovljeno, da pa ni bil pravilen pristop k testiranju, saj so prišli na vrsto najprej tisti, ki s svojim skoraj mehanskim delom ne morejo bistveno vplivati na proizvodnjo. V prvi vrsti naj bi bili testirani tisti, ki so zanje oziroma za njihovo delo odgovorni. Zakaj? Če se je izkazalo, da ti sodelavci na teh

Prostora je bilo še dovolj

Foto: B. Kajzer

delovnih mestih ne dosegajo zadovoljivega uspeha (na podlagi tega je bil verjetno izvršen test), potem bodo to najlaže ocenili njihovi vodje. Znano je, da ima sposobni vodja tudi svoj oddelek v redu in ve, kakso delajo posamezni sodelavci, ki so mu podrejeni.

V razpravi je bil omenjen problem neustrezno zasedenih delovnih mest. Dogaja se, da mladinci, ki se dodatno izobražujejo, že sedaj nimajo ustreznega delovnega mesta, pa čeprav so tik pred zaključkom šolanja. Na delovnem mestu, ki zahteva delo kvalificiranega varilca, imamo zaposlenega varilnega tehnika in podobno.

V zvezi z delovanjem Zveze mladine so bila v razpravi potrjena stališča, navedena v poročilu, s pripombo, da je potrebno takoj preiti od besed k dejanjem.

Izglasovana je bila razrešnica staremu komiteju in izvoljen novi 11-članski tovarniški komite in tričlanski nadzorni odbor. V novem komiteju so Stanislav Friškovec, Herbert Gigerl, Franc Jesenek, Alfonz Polajner, Milan Praznik, Marija Plevnik, Milan Radošević, Jože Sedelšak, Tomo Škegro, Dora Tomaž in Ivan Vušnik. V nadzornem odboru so Rezka Naglič, Jože Jesenek in Maks Pešl.

Sklepi

Komisija za sklepe je na podlagi poročila predsednika in razprave predlagala, da se sprejmejo sledeči sklepi:

1. Mladina železarne je kritično ocenila dejavnost organizacije v podjetju. Zaradi tega se v celoti potrdi plan dela tovarniškega komiteja. Za uspešnost delovanja organizacije je bilo ugotovljeno, da je končno treba preiti od besed k dejanju. Vsebinsko delo organizacije Zveze mladine v železarni moramo v prihodnjem obdobju prilagoditi interesom mladih delavcev. Takšen način delovanja bo pripomogel k aktivizaciji širšega kroga mladih proizvajalcev.

2. Vodstva organizacije moramo med letom usposabljanje za uspešnejše vodenje organizacije, od teh vodstev pa zahtevati, da bolj kot do sedaj prisluhnejo potrebam, željam in problemom mladih delavcev. Z aktivnostmi, navedenimi v programu, moramo omogočiti, da se mlad proizvajalec seznanja s problemi in dobi odgovor na določena vprašanja, ki ga zanimajo.

3. Vodstvo organizacije Zveze mladine v železarni mora za uspešnejše delovanje svoja stališča in sklepe objaviti javno v tovarniškem glasilu in drugih sredstvih javnega obveščanja. Le s takšnim načinom dela bo omogočeno večjemu krogu mladine, da se seznanja z delom organizacije in pomaga oblikovati njeno dejavnost.

4. Za uspešnost delovanja moramo navezati še tesnejše stike z mladinskimi organizacijami ostalih slovenskih železarn. Veliko problemov je podobnih. Zaradi tega je potrebno, da skličemo občasne razgovore s predstavniki teh mladinskih organizacij. Druge oblike naj bi bile izmenjave pismenih elaboratov, ki se nanašajo na mladinsko problematiko, srečanja na športnem in kulturnem področju in podobno.

5. Samoupravljanje je dolžnost in pravica slehernega proizvajalca. Ugotovljeno je bilo, da gre samouprava v železarni velikokrat mimo proizvajalcev, zato moramo v organizaciji razviti dejavnost, ki bo omogočala večini mladine, da se aktivno vključi kot subjekt v samoupravni sistem.

Komisija smatra, da so sklepi precej obširni in zahtevni. Dosledno izvajanje programa in sklepov bo omogočilo, da se Zveza mladine uveljavi v podjetju. Dolžnost vodstva in celotnega članstva Zveze mladine je, da nenehno in vztrajno izpolnjuje zadane sklepe in naloge.

A. P.

DOBRO JUTRO, ZASPANCI!

Za dan republike je snežilo. Otroci so se veselili, šoferji preklinjali, partizanski veterani pa so se spominjali zim, preživetih v gozdovih. Naslednji dan je bil čudovit — sonce na brezoblačnem nebu. Misel je pohitela v naravo in noge so ji sledile. Kako se prileže sprehod skozi temne lesove, kjer ni čutiti tovarniškega dima, le sveži zimski zrak pod zasneženimi smrekami!

Pa tudi okoliški kmetje niso podaljšali svojega spanja. Lubasov Beno je priklenil snežni plug za traktor in se spustil z njim do šratneške žage. Tam se je ozrl proti Šratneku in Ravnam, kjer je opazil le ozko gaz ranih nog. Zaželel je Ravenčanom dobro jutro, se obrnil in izginil skozi gozd nazaj proti Gori. Kmalu za njim je prisopihal z leve strani Pušnik s svojim ožjim plugom, ki ga je vlekel konj. Tako je bilo najbrž tudi na drugih koncih naše kotline. Šofer ravenskega pluga je šele pozno popoldne odzdravil na cesti proti Šratneku z »dober večer«. Medtem je bilo veliko sankarjev in smučarjev razočaranih, ko se spotali ali se hoteli podati na sprehod do Smučarske kočice. Škoda, toda upajmo... itd.

Z zasedanja delavskega sveta

Na zasedanju meseca novembra je delavski svet podjetja razpravljal:

- o poročilu o poslovanju železarne v prvih devetih mesecih letošnjega leta skupno z ugotovljenim finančnim rezultatom;
- o predlogu dopolnitev pravilnika o dodatku za redni letni dopust;
- o predlogu spremembe kolektivnega nezgodnega zavarovanja;
- o kontinuiranem popisu materiala razreda III;
- o predlogu sprememb na poslovnem skladu;
- o predlogu dopolnitev premijskega pravilnika;
- o predlogu za prodajo stanovanj;
- o razdružitvi nepremičnin našega počitniškega doma v Portorožu.

Poročilo o poslovanju podjetja je zajemalo gibanje celotnega poslovanja v prvih devetih mesecih letošnjega leta. Ugotovljeno je bilo, da smo v železarni v tem obdobju izpolnili s planom sprejete obveznosti tako glede obsega kakor tudi vrednosti proizvodnje. Gibanje obsega skupne in blagovne proizvodnje je v posameznih obratih različno. Plan blagovne proizvodnje so dosegli vsi obrati razen jeklovleka in vzmetarne. Izvrševanje letošnjega letnega plana v devetih mesecih, predvsem pa v prvem polletju, nam bo omogočilo, da bomo kljub nazadovanju proizvodnje v nekaterih obratih sedaj zadnje mesece letni proizvodni plan skupne in blagovne proizvodnje dosegli.

Planirano ekstermo realizacijo smo presegli v prvem in drugem četrtletju, medtem ko je bila v tretjem četrtletju dosežena le z 98 %. Vzrok padanja realizacije je iskati v konstantnem padcu prodajne cene, temu pa je vzrok padanje kvalitnega asortimana kot posledica sedanjih razmer na tržišču. Števila zaposlenih v povprečju v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta nismo povečali, uspeli pa smo povišati produktivnost, merjeno v tonah in zaposlenega na mesec za 7,9 %. S planom predvideni produktivnost so sedaj dosegli vsi obrati razen vzmetarne, kjer pa za to obstajajo objektivni vzroki. Čeprav podatki o doseganju skupne in blagovne proizvodnje ter eksterne realizacije kažejo zadovoljivo doseganje, pa v železarni ne moremo biti zadovoljni z gibanjem izplena in izmečka. Tega so v nekaterih obratih v primerjavi z lanskim letom sicer znižali, vendar istočasno beležimo njegov porast pri drugih obratih.

Zaradi vzdržnosti naših odjemalcev pri naročanju naših izdelkov je temu primerna tudi problematika naših proizvodnih obratov. V topilnici še nadalje beležimo padec kvalitnega asortimana v korist večje proizvodnje cenjenih vrst jekla. Livarni povzroča težave v proizvodnji neusklajenost naročil po posameznih skupinah proizvodnih agregatov. Valjarna ima težave v proizvodnji zlasti zaradi neurejene adjustaže, nizke kvalifikacijske strukture zaposlenih in slabe tehnološke discipline, kar se odraža v relativno visokem odstotku izmečka. Najbolj občuti pomanjkanje naročil

kovačnica. Zaradi pomanjkanja naročil valjarne za visoko legirana jekla se je v tem obratu skrčila tudi proizvodnja predkovanjih gredic kot vložka za valjarno. Kljub forsiranemu izvozu pa pomanjkanje naročil za domače tržišče s plasmanom na inozemskih tržiščih v celoti ne bo mogoče kompenzirati. Jeklovlek zaradi pomanjkanja naročil vlečenega in luščenega jekla močno zaostaja za planiranim obsegom proizvodnje. Primanjkuje nam tudi naročil za vzmetarno, zato ta obrat ne dosega predvidenega obsega proizvodnje in zato tudi ne plana realizacije. Razmeroma najbolj enakomerno poteka proizvodnja v mehanski obdelovalnici, čeprav je tudi v tem obratu čutili pomanjkanje naročil za določene izdelke.

Pri nabavi materiala, potrebnega za naše redno delo in proizvodnjo, ni bilo težav. Problemi in težave, predvsem zaradi vezanja obratnih sredstev, nam povzročajo prekomerne nabave ognjevzdržnega materiala in nekaterih ostalih artiklov. Zaradi zmanjšanja prekomernih zalog je določene ukrepe sprejel že upravni odbor in bodo na enem izmed zasedanj posredovani v razpravo in odobritev delavskemu svetu podjetja.

Vpliv gospodarske reforme se še vedno močno čuti pri prodaji naših izdelkov. Večina naših naročnikov vključno tudi trgovin ima velike zaloge valjanih jekel in kovanjih palic, zaradi česar ni posebnih izgledov, da bi se nastala situacija lahko v kratkem izboljšala. Kljub takemu stanju pa smo uspeli zagotoviti naročila do konca letošnjega leta za livarno, valjarno in mehansko obdelovalnico. Tudi kovačnica je z naročili razen za stiskalnico zasedena do konca leta, manjka pa nam še naročil za jeklovlek. Čeprav ugotavljamo nezadostno zasedenost obratov z naročili, pa smo vseeno ob koncu tretjega četrtletja še imeli 3.670 ton zaostankov. Čeprav smo pri tem dosegli določen napredek, z rezultati še ne moremo biti zadovoljni. Tudi odziv naših odjemalcev za sklepanje pogodb za naslednje leto ni razveseljiv. Zaradi tega so posebne skupine naših strokovnih delavcev obiskale naše posamezne doseganje naročnike. Ob obiskih je bilo ugotovljeno, da večina podjetij še nima izdelanih nobenih konceptov in programov proizvodnje za naslednje leto. Zaradi situacije, ki vlada na tržišču, so težave tudi s plačevanjem naših računov. Nekaj krivde pri tem je tudi na nas samih. Še vedno ne izvršujemo pravočasno naročil ali ta izvršujemo površno in često ne dobavljamo kompletov, kot to želijo naši naročniki. V prvih devetih mesecih letos smo izvozili za 1.392.349 dolarjev ali 82,5 % letnega plana izvoza. Od celotne količine izvoženih izdelkov smo na konvertibilno področje izvozili le za 39,25 % celotne vrednosti izvoza, ostali del pa na nekonvertibilno področje. Da bi stanje naših dolžnikov znižali, se poleg tožb poskušamo v čimvečji meri posluževati kompenzacij in asignacij. Kljub vsem tem ukrepom pa je stanje naših dolžnikov v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta večje za 6,1 %. Čeprav je stanje terjatev od aprila dalje precej enakomerno, je nad določenim normativom, kar ne-

gativno vpliva na finančno likvidnost naše železarne. Kljub neugodni finančni likvidnosti pa smo naše obveznosti do dobaviteljev skoraj tekoče plačevali. To nam je predvsem uspelo s prenosom dela sredstev po zaključnem računu v sklad obratnih sredstev in pa z najemanjem kratkoročnih kreditov. Finančni rezultat proizvodnje ugotavljamo po plačani realizaciji. Po tem merilu je tudi izračunan celotni dohodek, ki je znašal 288.528.077,85 N din, ki pa je bil zmanjšan za priznani kasaskonto in stanje terjatev. Od tega ugotovljenega celotnega dohodka pa se odštejejo še redni izdatki in stroški poslovanja ter naše obveznosti do širše družbene skupnosti. Dohodek podjetja je tako razlika med celotnim dohodkom in nastalimi stroški proizvodnje in znaša za prvih devet mesecev letošnjega leta 73.792.416,43 N din. Iz dohodka podjetja pa moramo kriti izgubo Doma železarjev za prvo polletje letošnjega leta, ko je še posloval kot enota naše železarne, v višini 61.720,83 N din, medtem ko počitniški dom v Portorožu trenutno za tretje četrtletje letos izkazuje dohodke v višini 20.198,90 N din.

Delitev osebnega dohodka je urejena s pravilnikom o delitvi dohodkov in pravilnikom o delitvi osebnega dohodka. Enota osebnega dohodka se ugotavlja tako, da se fakturirana realizacija obračuna s stopnjo 10,62 %, k temu pa doda še del osebnega dohodka, ki zajema 50 % nadplanskega dohodka. Po tako izvršenem obračunu nam je za prvih devet mesecev letos pripadalo 26.583.883 N din enote osebnih dohodkov. Doslej smo ob upoštevanju akontacije za oktober letos ter dodatka za stalnost in premije za september in z delom, rezerviranim za izplačilo nadomestila za letni dopust, izplačali 24.093.883 N din, za preostalo razliko pa je bilo zaradi kontinuiranega izplačila osebnih dohodkov predlagano, da se izplača v enaki višini v treh naslednjih mesecih. Povprečni osebni dohodki za devet mesecev letošnjega leta bi po tako izvršenem izračunu znašali 92.536 S din ali 17,2 % več kot v istem obdobju lanskega leta.

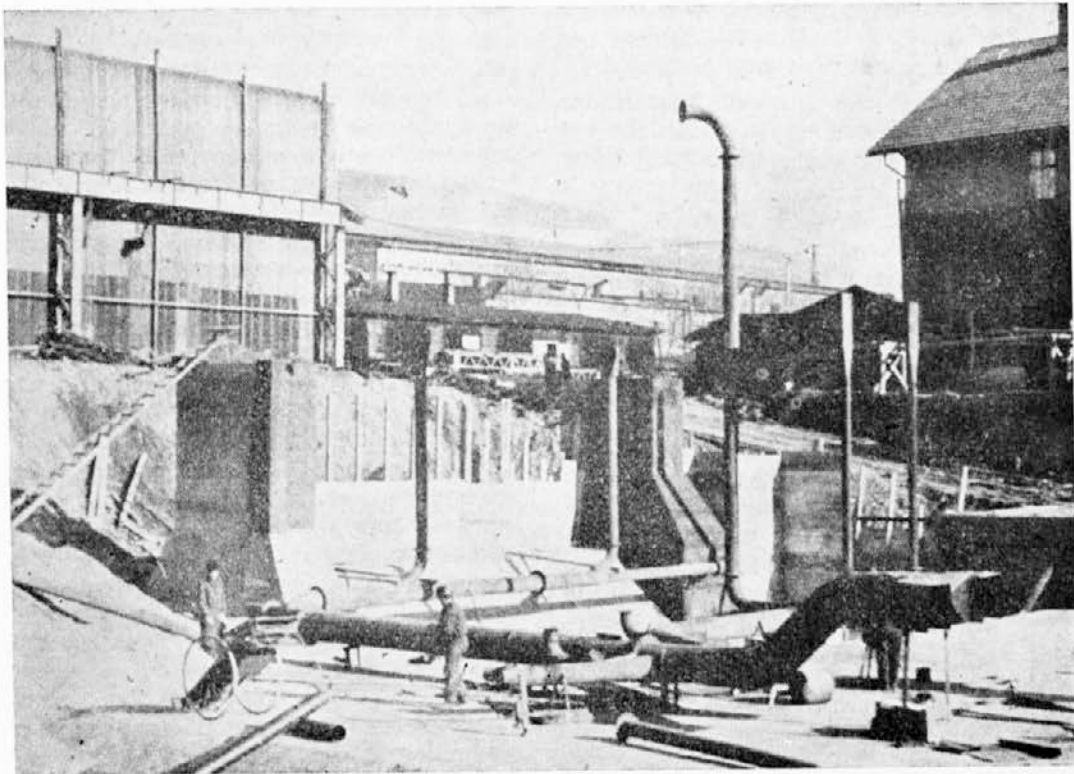
Ob zaključku poročilo poudarja, da zahteve gospodarske reforme zlasti v prvem četrtletju letos še niso občutneje prišle do izraza pri našem poslovanju in da refleksi zožene investicijske dejavnosti, varčevanje z obratnimi sredstvi in povečana konkurenčna prizadevnost sedaj že močneje stopajo v proizvodno dejavnost naše železarne. To predvsem opažamo pri pomanjkanju naročil in večji zahtevi potrošnikov, ki sta spremljevalca zaostrene gospodarske politike in sta še bolj stopila na površje ob vstopu v zadnje četrtletje letošnjega leta. V železarni se še vse premalo zavedamo dolžnosti, ki jih od nas terja gospodarska reforma, zato resnična prizadevnost za doseg prave konkurenčnosti in boljšega dela še ni postala pojem vseh zaposlenih. Brezskrbni odnos do naših potrošnikov, ki se pojavlja v obliki podaljšanja rokov dobav, zamenjave materiala, nekvalitetnih dobav in reklamacij, odbija že pridobljene odjemalce in postaja že nepremostljiva ovira pri iskanju novih potrošnikov. V sedanjih pogojih pridobivanje novih naročnikov ni odvisno samo od sposobnosti komercialnega sektorja in tistih, ki so neposredno zadolženi za prodajo

jo, ampak tudi od kvalitetno ustvarjenega dela proizvodnih obratov.

V razpravi o poročilu je bilo poudarjeno, da so rezultati poslovanja za prvih devet mesecev sicer zadovoljivi, da pa nam mora biti analiza stanja tudi opozorilo na težave poslovanja v zadnjem četrtletju. Diskutanti so opozorili tudi na podatek, naveden v poročilu, da smo letos porabili več ferolegur, istočasno pa ugotavljamo kvalitetni padec našega asortimana. Za izmeček je bilo povedano, da se beleži največji porast v topilnici, medtem ko se v drugih obratih giblje v mejah prejšnjih mesecev. Izmeček topilnice pa ima negativni odraz tudi za kovačnico. Osnovni vzroki izmečka so zaradi nemetalnih vključkov, kosmičev in slabe kakovosti odkovkov. Zaradi izmečka, ki se pojavlja, kasnimo tudi dobavne roke, kar je predvsem v sedanjih pogojih, ko postajajo tudi domači kupci zahtevnejši, problematično. Delavski svet je bil tudi obveščen, da ugotovljeni nadplanski dohodek ni popolnoma realen, ker so bili stroški poslovanja v nekaterih obratih večji, kot so prikazani, kar bo seveda imelo svoj vpliv pri ugotavljanju nadplanskega dohodka v zadnjem četrtletju letošnjega leta. Zaradi porasta izmečka v topilnici pa je bilo povedano, da je bila imenovana posebna strokovna komisija z nalogo, da ugotovi dejanske vzroke. Člani delavskega sveta podjetja se ob razpravi niso toliko zadrževali na podatkih o našem poslovanju v prvem polletju letošnjega leta, izrazili pa so več kritičnih pripomb in mnenj o poslabšanju poslovanja v tretjem četrtletju letošnjega leta. Po kritični obravnavi podatkov in mnenj, izraženih v razpravi, je delavski svet sklenil, da je na pomanjkljivosti, ki se pojavljajo v proizvodnji, treba opozoriti tehnično vodstvo podjetja z nalogo, da sprejme potrebne ukrepe za izboljšanje poslovanja.

Pri obrazložitvi predloga za dopolnitev pravilnika o dodatku za letni dopust je bilo povedano, da smo letos v železarni zaposlili nekaj delavcev, ki so bili prej zaposleni v drugih delovnih organizacijah. Ob nastopu dela je bilo z njimi dogovorjeno, da bodo pri nas lahko izkoristili redni letni dopust. Po takem dogovoru so prizadeti do letnega dopusta bili sicer upravičeni, niso pa bili upravičeni do dodatka za letni dopust. Upoštevali načini oblikovanja sredstev, namenjenih za izplačilo dodatka za letni dopust, pa je bilo predlagano, da naj bi se besedilo 7. čl. pravilnika o dodatku za redni letni dopust dopolnilo. Po dopolnitvi bi bili delavci, s katerimi je bilo ob zaposlitvi dogovorjeno, da bodo v naši železarni lahko izkoristili redni letni dopust, poleg dopusta upravičeni na stalni del dodatka za letni dopust, na gibljivi del pa le v sorazmernem delu, ki jim za čas trajanja zaposlitve pripada. Do tako obračunanega dodatka bi bili upravičeni pod pogojem, da so tudi pri nas v nepretrganem trajanju izkoristili najmanj 10 dni rednega letnega dopusta. Tako na ta predlog kakor tudi na predlog za spremembo kolektivnega nezgodnega zavarovanja, po katerem bi ukinili dotedanje dnevno odškodnino za primere nezgod in za trikrat povišali zneske odškodnine za primer smrti ali trajne invalidnosti zavarovanca, člani delavskega sveta niso imeli bistvenih pripomb in sta bila oba

Mraz ne ovira graditeljev

predloga sprejeta brez dopolnitev, kot sta bila predložena.

Brez pripomb in dopolnitev je delavski svet potrdil poročilo o kontinuiranem popisu materiala razreda III. in predlagane spremembe na poslovnem skladu. Pri predlogu dopolnitev premijskega pravilnika, ki ga je delavski svet odobril, je bilo povedano, da so bile opravljene nekatere dopolnitve ter spremembe merila in kriterijev z namenom, da bi se vsi kriteriji čim bolj približali delovnim zadolžitvam posameznikov, na katere ti vplivajo.

Na zasedanju meseca septembra je delavski svet sprejel sklep, da naj se v interesu zbiranja finančnih sredstev za pospešitev stanovanjske izgradnje poleg akcije za izgradnjo Dobje vasi pričenjajo prodajati s sredstvi naše železarne zgrajena stanovanja. Po veljavnih predpisih se stanovanja v družbeni lasti zasebnim interesentom lahko prodajo le na licitaciji. Javna licitacija pa bi lahko pritegnila tudi druge interesente, kar bi pomenilo zmanjšanje stanovanjskega fonda, s katerim razpolaga naša železarna. To pa ne bi bilo v našem interesu pa tudi ne bi bilo usklajeno z odločitvijo delavskega sveta, da se s prodajo število stanovanj, s katerimi razpolagajo naši delavci, ne sme zmanjšati in da se mora prednost pri nakupu nuditi sedanjim nosilcem stanovanjske pravice. V zadostitev teh stališč naj bi se zato licitacije razpisale v večjih časovnih presledkih, potem ko bi se določeno število delavcev s stanovanjskimi pravicami prijavilo, da so interesenti za odkup stanovanja. Zaradi tega smo s posebnim obvestilom obvestili vse zaposlene, sedanje nosilce stanovanjskih pravic, ki želijo stanovanja, v katerih sedaj stanujejo, odkupiti, da svojo odločitev sporoče našemu komunalnemu oddelku. Za prodajo bi tako razpisali samo tista stanovanja, ki bi jih v železarni zaposleni pod pogoji, ki so bili navedeni v obvestilu, želeli odkupiti. Do sedaj se je za odkup stanovanj, v katerih stanujejo, prijavilo 11 članov naše delovne

skupnosti, medtem ko so se informativno prijavili še dodatno štirje, ki pa svoje končne odločitve še niso sporočili. Ker je stanovanja mogoče prodati samo z javno licitacijo, je bilo zato predlagano, da se za sedaj razpiše licitacija za prodajo tistih stanovanj, za odkup katerih so se sedanji nosilci stanovanjskih pravic prijavili, medtem ko bi se naslednji razpis za prodajo izvršil potem, ko se bo za odkup stanovanj ponovno prijavilo določeno število interesentov. Delavski svet je po taki informaciji in pojasnilu prodajo stanovanj, ki so bila zgrajena s sredstvi naše železarne, odobril.

Pri obrazložitvi predloga za razdružitve nepremičnin našega počitniškega doma v Portorožu je bilo povedano, da je naša železarna v Portorožu poleg doma še lastnik določenega zemljišča in solastnik nekaterih parcel. Ker so nekateri objekti že bili zgrajeni na zemljišču, katerega lastnik ali solastnik je naša železarna, je bilo predlagano, da se odobri razdružitve nepremičnin — zemljišča in se tako uredijo odnosi med našo železarno in občinsko skupščino Piran. Po predlogu razdružitve nepremičnin naj bi zemljišče pod cesto, ki vodi k Pomorski šoli, v celoti pripadalo naši železarni, zemljišče nad cesto pa v upravljanje skupščini občine Piran. Tudi ta predlog je delavski svet po obrazložitvi odobril.

Po obravnavi predlogov, ki so bili predloženi v razpravo, je delavski svet podjetja sprejel več sklepov.

— Potrdi se poročilo o poslovanju železarne v prvih devetih mesecih letošnjega leta skupno z ugotovljenim finančnim rezultatom in uporabo posebnih poslovnih stroškov.

— Odobri se, da se ostanek osebnega dohodka po obračunu iz devetmesečnega poslovanja v znesku 1.650.001 N din izplača v treh enakih delih v obliki gibljivega dela osebnih dohodkov skupno z ostalimi izplačili osebnih dohodkov za mesec oktober, november in december letošnjega leta.

— Tehnično vodstvo železarne je opo-

zoriti na pomanjkljivosti, ki se pojavljajo v proizvodnji, z nalogo, da sprejme potrebne ukrepe za izboljšanje poslovanja.

— Odobri se dopolnitev čl. 7 pravilnika o dodatku za letni dopust in se novo besedilo 1. odst. citiranega člena glasi:

»Do polnega dodatka za letni dopust so upravičeni vsi delavci, ki so po pravilniku o delovnih razmerjih upravičeni do letnega dopusta, če so v železarni zaposleni neprekinjeno 11 mesecev. Delavci, ki se zaposlijo med letom in je bilo z njimi ob zaposlitvi dogovorjeno, da bodo v naši železarni lahko izkoristili redni letni dopust, so poleg pripadajočega letnega dopusta upravičeni na stalni del dodatka za letni dopust, na gibljivi del pa le v sorazmernem delu, ki jim glede na čas trajanja zaposlitve pripada pod pogojem, da so v nepretrganem trajanju izkoristili najmanj 10 dni rednega letnega dopusta. Gibljivi del dodatka za letni dopust se tem delavcem obračuna ob zaključku leta.«

Ostalo besedilo 7. čl. ostane nespremenjeno.

Odobri se sprememba kolektivnega nezgodnega zavarovanja članov delovne skupnosti. Ukine se dnevna odškodnina za primer nezgode, za trikratni znesek pa poveča odškodnina za primer smrti in primere trajne invalidnosti zavarovanca. Sprememba kolektivnega nezgodnega zavarovanja velja od 1. 12. 1966 dalje.

— Potrdi se poročilo o izvršenem kontinuiranem popisu materiala razreda III. in odobri, da se viški v znesku 7.027,86 N din vključijo v dobro izrednim dohodkom in manjko v znesku 3.156,55 N din v breme izrednim izdatkom.

— Potrdil se je predlog sprememb na poslovnem skladu in se odobrilo, da se iz sklada skupne porabe prenese na poslovni sklad 1.305.594 S din. S temi sredstvi bomo poravnali račun za opravljeno delo inozemskih strokovnjakov. Stroški sicer bremenijo sredstva, namenjena za investicije, vendar ker v teh nismo imeli predvidene te postavke, moramo znesek kriti iz naših ostalih sredstev.

— Na predlog komisije za osebne dohodke je bila potrjena sprememba premijskih meril za delovna mesta, navedena v predlogu, in odobrena dopolnitev ter sprememba besedila 9., 10. in 13. odst. 8. člena premijskega pravilnika.

— Zaradi spremenjenega postopka za prodajo stanovanj, ki ga je treba uskladiti z zakonskimi predpisi, se odobri, da se licitacije za prodajo razpišejo v časovnih presledkih, ko se bo določeno število delavcev s stanovanjskimi pravicami prijavilo, da so zainteresirani za odkup stanovanj. Prvi razpis za prodajo stanovanj se opravi takoj za vsa tista stanovanja, za odkup katerih so se sedanji nosilci stanovanjskih pravic prijavili našemu komunalnemu oddelku do roka, ki je bil v obvestilu delovne skupnosti naveden.

— Odobrena je bila razdružitev nepremičnin med našo železarno in skupščino občine Piran v Portorožu, kot je bilo predlagano.

— Jugoslovanski avtorski agenciji se lahko izda potrdilo, da elektronska naprava za prenos podatkov PP 14 E, ki jo je za naše potrebe izdelal inž. Danko Stabej, predstavlja za nas tehnično izboljšavo in spada zato na področje tehnične izpolnitve.

et.

sredovan delavskemu svetu podjetja v potrditev. Komite je mnenja, da se je razprave treba lotiti z vso resnostjo, kajti normativni akt, ki ureja naše poslovanje in življenje znotraj delovne organizacije, bo tak, kakršnega si bomo sami predpisali.

Tudi vprašanja pismene vloge osnovne organizacije ZKS — vzdrževalni obrati je bil odmerjen del razprave. V pismu ta osnovna organizacija načena vprašanje izpopolnjevanja določil sedaj veljavnega statuta železarne Ravne ter organizacijo organov delavskega samoupravljanja pri nas.

Vprašanja so se glasila:

1. Kdo je odgovoren za to, da nižji organi samoupravljanja niso dobili materialne podlage, ki je določena s statutom?

2. Kdo je odgovoren za ukinitve volitev v svete obračunskih enot in s tem za kršitev statuta?

3. Zakaj se niso izdelali za svete obračunskih enot in delavske svete delovnih enot poslovnik in kdo za to odgovarja?

Komite je na podlagi izmenjave mnenj in razprave ugotovil, da je na decentralizacijo sredstev znotraj kolektiva vezano več faktorjev, ki izvirajo od zunanjih činiteljev, kot tudi od danih možnosti znotraj kolektiva. Vemo tudi, da ta vprašanja še v državnem merilu niso povsem jasna in da se šele v zadnjem času oblikujejo. Znotraj kolektiva pa zahteva decentralizacija sredstev povečan in izpopolnjen obračun po obračunskih enotah, uvedbo planskih cen in še vrsto drugih ukrepov, kar bi pri obstoječi mehanizaciji obračunov zahtevalo znatno povečanje administrativnega kadra. Po drugi strani pa nas sedanja gospodarska situacija sili k združevanju sredstev za premagovanje trenutnih težav v gospodarstvu. Ugotovljeno je bilo, da imamo v sedanjem statutu sicer vnesena razna določila, ki jih pa iz objektivnih razlogov doslej še nismo mogli uveljaviti. Tu torej ne gre za krivdo tega ali onega. Na splošno se ugotavlja, da so v državnem merilu premalo obdelani in konkretizirani samoupravni akti in razni pravilniki, kljub ugotovitvam, da imamo nešteto inštitutov ter strokovnjakov na pravnem in ekonomskem področju, pa vendar pogrešamo neke enotne predpise in modele. Na podlagi enotnih predpisov bi si delovne organizacije lahko prilagodile svoje interne normativne akte. To bi vsekakor olajšalo delo raznim komisijam, katere marsikdaj sestavljamo z nalogo, da pripravljajo posamezne pravilnike.

Na vprašanje, kdo je odgovoren za ukinitve volitev v svete obračunskih enot, je bilo ugotovljeno, da je bil postopek sicer pravilen, vendar je bil sklep upravnega odbora pomanjkljivo tolmačen. Da se v svete obračunskih enot niso volili novi člani, je pred volitvami, na predlog upravnega odbora, bila razprava tudi na zasedanju delavskega sveta podjetja, ki je predlog UO tudi potrdil. Upravni odbor je v predlogu navedel, da se po formiranju svetov EO opaža dvojna obravnava istih vprašanj na organih samoupravljanja v svetih EO in DS DE, zaradi česar so posamezni organi postali odveč. Po drugi strani pa tudi obstoječi statut ni točneje preciziral dolžnosti svetov obračunskih enot, zato je UO priporočal delavskemu svetu, da se formira komisija za spremem-

Poglabljajmo sistem samoupravljanja

S seje tovarniškega komiteja ZKS

Dne 22. 11. 1966 se je sestel tovarniški komite ZKS železarne Ravne na svoji 19. redni seji ter obravnaval naslednja vprašanja:

— naloge komunistov in ostalih družbeno političnih delavcev pri tolmačenju osnutka statuta železarne Ravne,

— obravnava pismene vloge osnovne organizacije ZKS — vzdrževalni obrati o vprašanju izvajanja določil sedanjega statuta,

— sodelovanje med slovenskimi železarnami,

— izobraževanje naših sodelavcev v šoli za upravljalce, ki je organizirana pri delavski univerzi Ravne.

Pred nami je obravnava osnutka statuta železarne Ravne, ki je temeljni akt za urejanje naših notranjih odnosov in regulator poslovanja ter življenja podjetja. Ker so bile na sedaj veljavni statut od naših sodelavcev izražene razne pripombe, bo potrebno posvetiti obravnavi tega osnutka največjo pozornost. Omogočiti je treba vsem, da bodo lahko prispevali na obravnavi svoja mnenja ter predloge in se istočasno temeljito seznanili z vsemi določili novega statuta. Razprave morajo biti organizirane tako, da bodo vse spremembe in dopolnitve usklajene s temeljnimi zakono-

nom o gospodarskih podjetjih ter istočasno upoštevana mnenja in predlogi naših sodelavcev. Organizacijo tolmačenja je treba poveriti sindikalnim pododborom po obratih, a pomoč in tolmačenje morajo prevzeti strokovno vodstveni sodelavci, člani ZKS ter predstavniki Zveze mladine.

Iz izkušenj vemo, da je na podobne razprave težko pridobiti večje število naših sodelavcev, kar je posledica naše dosežane prakse, da smo mnogo govorili, nismo si pa v zadostni meri prizadevali za izpolnjevanje sprejetih sklepov.

Z zakonom je predpisano, da mora naša delovna organizacija sprejeti statut do konca tega leta. Treba bo najprej sklicati širši sestanek vodstvenega osebja ter vse družbeno politične delavce, kjer naj komisija za pripravo osnutka statuta tolmači vse spremembe, ki so bile v osnutek vnesene. Nato bo potrebno osnutek statuta po obratih obravnavati na zborih proizvajalcev, kjer bodo tolmačili tisti, ki so pri tolmačenju sprememb bili prisotni. Razprave na zborih morajo biti zaključene do 8. 12. 1966. Do tega roka je treba komisiji za sestavo osnutka statuta dostaviti tudi vse pripombe, ki jih bo upoštevala, kolikor so v skladu z zakonskimi predpisi. Tako izpopolnjen osnutek statuta bo po-

bo in dopolnitev statuta. Komisija je bila osnovana, vendar ni mogla izdelati osnutka prej, preden niso bili dokončno sprejeti temeljni zakon o delovnih razmerjih ter zakon o gospodarskih organizacijah.

Vprašanje, zakaj se niso izdelali poslovnik za svete obračunskih enot in delavske svete delovnih enot, je prav tako povezano z vprašanjem določil, ki jih je vseboval sedanji statut in katera se niso realizirala, ker so bila vezana na potrebo po spremembi statuta. Vemo, da tudi vseh ostalih samoupravnih aktov nismo imeli v redu izdelanih, ker se v njih zrealizirajo zakoni in predpisi, ki so bili sprejeti v državnem merilu še po sprejetju našega statuta.

Da bi se člani ZKS lahko podrobno seznanili z vsemi problemi s področja samouprave, ekonomske in gospodarjenja, bo tovarniški komite v pričetku prihodnjega leta organiziral krajše dvodnevne seminarje, na katere bi povabil priznanega pravnika tov. Kamušiča iz Kranja, da bi nam razložil pravno politično plat ter koncepte delavskega samoupravljanja, za razlago ekonomske plati razvoja samoupravljanja v današnjih pogojih pa profesorja ekonomista tov. Černeta iz Ljubljane. Nato bi poskušali povabiti na seminar tovarniški Staneta Kavčiča, da bi nam s politične plati prikazal razvoj in smernice samoupravne prakse. Vsa ta prizadevanja naj bi vodila k cilju, da bi se temeljito seznanili s problemi, ki nastopajo pri poglobljanju sistema samoupravljanja v našem podjetju.

Pismo, ki je bilo naslovljeno na komite, dokazuje, da sta v našem kolektivu medsebojna komunikacija ter obveščanje še premalo razvita, zato bo treba v bodoče tudi temu vprašanju posvetiti več pozornosti. Tovarniški komite ZKS smatra, da bo potrebno v sedanjem gospodarskem položaju podjetja spričo težav, ki nastajajo zaradi zmanjšanja naročil ter konkurence na zunanem in notranjem tržišču, resno začeti urejati naše notranje odnose. Predvsem bo treba izboljšati našo tehnologijo in kvaliteto izdelkov ter ob zmanjšanju proizvodnih stroškov povečati produktivnost dela.

Doslej smo bili vajeni, da smo imeli kapacitete z naročili zasedene za leto ali dve vnaprej. Danes smo pa že v situaciji, ko bomo morali biti zadovoljni, če bodo naročila za mesec ali dva vnaprej. Pri taki situaciji nam seveda ne sme biti vseeno, kako in kaj bomo delali. Stojimo pred odgovorno nalogo, kako se dogovoriti in organizirati našo proizvodnjo, in da bomo imeli za naše izdelke tudi kupce. Kupci pa bodo zadovoljni z našimi izdelki le, če bodo kvalitetni, dobavljeni kompletno in po vnaprej dogovorjenih delovnih rokih — seveda pa tudi s konkurenčnimi cenami. Tega se moramo zavedati vsi in vsak si mora prizadevati na svojem delovnem mestu, da bomo s produktivnim delom ob racionalnem izkoriščanju surovin ter materialov čim ceneje ter kvalitetneje poslovali. Težišče vseh navedenih nalog bo seveda naloženo strokovno vodstvenemu kadru, zato tovarniški komite ZKS daje vso podporo tehniškemu sektorju pri izvajanju ukrepov, ki bodo potrebni za doseg navedenih ciljev.

Potrebe tržišča in rentabilnost proizvodnje ter delitev dela narekujejo, da v bo-

doče delovne organizacije ne bodo mogle proizvajati vsega in vse same. Zato bo potrebno poiskati povezavo med sorodnimi podjetji. Na pobudo tovarniškega komiteja ZKS so bili storjeni že prvi koraki v medsebojnem sodelovanju slovenskih železarn. Tako sodelovanje bi razen politične plati zajemalo tudi proizvodno sodelovanje ter delitev dela. Prodajna in nabavna služba sta že vzpostavili prve stike na področju nabave materiala ter delitve proizvodnega programa. Seveda moramo biti pripravljene, da bo tako sodelovanje imelo trenutno za enega od partnerjev tudi svoje dobre in slabe strani. Za sedaj je še odprto vprašanje, na katera področja bo potrebno tako sodelovanje še razširiti.

Koncept tovarniškega komiteja je prvenstveno v tem, da se z medsebojnimi kontakti ustvari tako politično vzdušje, ki bo podlaga za nadaljnja medsebojna zblizanja in ustvarjanje zaupanja. Tovarniški komite je razpravljal tudi o izobraževanju sodelavcev upravljalcev in ugotovil, da je naša samoupravna praksa že dosegla tako raven, da je za uspešno sodelovanje pri razpravah in določanju potrebno nuditi članom samoupravnih organov tudi možnost politično ekonomskega izobraževanja. Delavska univerza na Ravnah ima pripravljen program za šolo za upravljalce, v katero bi bilo treba vključiti nekaj naših sodelavcev-upravljalcev, ki želijo izpopolniti svoje znanje s področij ekonomike proizvodnje, gospodarjenja podjetij ter sistema samoupravljanja. Želja je, da bi se čimveč naših sodelavcev te možnosti izobraževanja poslužilo.

Sklepi

— Organizacijo razprave osnutka statuta v našem podjetju izvede sindikalna or-

ganizacija ob sodelovanju članov ZKS, članov Zveze mladine ter strokovno vodstvenega kadra ŽR.

— Uprava podjetja skliče ves strokovno vodstveni kader v četrtek, dne 24. 11. 1966, ob 15. uri v DŽ, kjer bodo člani komisije za sestavo osnutka statuta tolmačili spremembe in značilnosti osnutka. Na tem sestanku bodo prisotni vsi člani tovarniškega komiteja ZKS, sekretarji osnovnih organizacij in sekretariatov ZKS, člani komiteja Zveze mladine ter predsedniki podružnic in pododborov sindikata.

— Z razpravo po obratih bodo pričeli takoj po 1. 12. 1966 ter jo zaključili do 8. 12. 1966.

— Ob sprejemanju in potrditvi statuta ŽR na delavskem svetu podjetja morajo biti obvezno prečitani tudi predlogi, ki v statutu niso bili upoštevani, z obrazložitvijo, zakaj ne.

— Osnovni organizaciji ZKS — vzdrževalni obrati je treba dati pismen odgovor na dostavljeno vlogo z ustrežno obrazložitvijo.

— Tehniškemu sektorju se da priporočilo, da se za določeno stopnjo zaostrijo norme in tehnološka ter delovna disciplina.

— Tov. inž. Ivan Zupan se zadalži, da vzpostavi osebne kontakte s predstavniki komitejev ZKS železarne Štore in železarne Jesenice. Nato naj se izmenoma organizirajo srečanja za izmenjavo mnenj in izkušenj vsakokrat v eni od slovenskih železarn.

— Sekretarji osnovnih organizacij ZKS se zadalžijo, da zberejo prijave kandidatov, ki bi se želeli izobraževati v šoli za upravljalce.

Herman Lesjak

Ob novi lahki progi

Lahko rečemo: začeli smo! Začetek, pravijo, naj bo slab, da bo potem vse dobro. Pa ni bil slab, vsaj tako mislijo sodelavci valjarne. Morda so opazovalci, tudi teh je bilo nekaj, pričakovali, da bo že prvi valjanec šel brezhibno od začetka do končnega izdelka — tudi valjarji smo to želeli — samo stroji so bili muhasti in niso ubogali napačnih povelj svojega komandanta, energije, ki ji pravimo elektrika. Vendar pa so se povelja spreminjala, bila so vse bolj popolna in natančna, jeklo je začelo ubogati, prvi novorojenček je zagledal luč sveta. Bil je sicer še malo umazan, vendar ga bomo umili in naslednji naj bo boljši in mora biti — naj bo tak, da bodo ljudje rekli: »Na Ravnah gremo, tam valjajo kakovostna jekla!« Morda bo kdo rekel: »Glej ga, s parolami je začel!« Ni to moj namen. Želja vseh naj bo — čim boljši in kvalitetnejši izdelki. Potrudimo se, da nas bodo stroji disciplinirano ubogali, skrbimo zanje in hvaležni nam bodo, saj nam bodo vso nego in skrb z veseljem vračali. Pa tudi na želje vseh naših sodelavcev v kolektivu moramo misliti. Vsi so jih prispevali, s skupnimi močmi je bil uresničen naš smoter: sodobna in kvalitetna lahka valjarska progla.

Dovolj uvoda! Kakšne izdelke pa bomo delali na naši novi progi? Naj jih našte-

jem: okroglo jeklo od premera 7 mm do 20 mm v kolobarjih, težkih do 200 kg, ali v palicah, po želji kupca; iste dimenzije kvadratnega jekla, trikotne in polokrogle, dvokonusne profile, pa morda še šest in osemoglato jeklo ter ne nazadnje tudi ploščato paličasto jeklo. Seveda po želji naročnika, ta nam naj bo vodilo in po njej se moramo ravnati.

In vrste jekla? Vse, od nizko do visoko legiranih — pa tudi najbolj zahtevne bomo valjali. Vendar bi želel opozoriti na nekatere »malenkosti«, ker sedaj je še čas, da jih odpravimo. Za visoko vredna jekla, kot so brzorezna, nerjavna in ognja odporna, jekla za grelni žico pa še nekatera druga, je potrebna izredno precizna tehnologija predelave oziroma ogrevanja, valjanja in hlajenja. Zato bodo potrebne manjše dodatne naložbe, kar se bo bogato obrestovalo. Kaj pa je še treba, bo kdo dejal? Nikakor se ne smemo zadovoljiti z raznimi provizoriji, če smo že postavili najšodobnejše osnovne agregate. Vzporedne naprave lahko zelo vplivajo na kakovost naših izdelkov, marsikaj se celo ne bo moglo izdelovati, če ne bomo teh problemov dobro rešili.

Naj začnem z ogrevanjem. Vsi poznamo težave, ki jih imamo že sedaj pri ogrevanju, omenim naj samo razogljčenje, pre-

več škaje in razpoke zaradi ogrevanja. Tega imamo preveč! Precej zaradi malomarnega ogrevanja in slabe tehnološke discipline, marsikaj pa tudi zato, ker enostavno pravilno ogreti ne moremo. Vemo sicer, da bo v veliki meri to rešeno, ko ne bomo več valjali ingotov na srednji progi in bomo imeli sproščeno še eno ogrevalno peč, torej kapacitet bo dovolj in lahko bomo bolj regulirali čase, temperature in režim ogrevanja za vse vrste jekel, razen zgoraj navedenih. Za ta jekla, posebno pri valjanju drobnih profilov, pa je potrebna takšna ogrevalna sredina, ki ne bo nosila s seboj žvepla (nerjavna in ognja odporna jekla so zelo občutljiva za žveplo), ki ne bo nosila s seboj odvečnega kisika (razogljichenje brzoreznih in ostalih orodnih jekel) in ki se bo dala zelo natančno regulirati. Takšne sredine pa se nikakor ne da doseči z gorivom, kot je generatorski plin. Potrebno bo drugo gorivo. Za uresničitev tega pa je potrebna dodatno manjša ogrevalna peč ob lahki progi, verjetno koračna, ker ima zelo dobro lastnost, da se lahko zelo natančno regulirata čas ogrevanja in način zakladanja, ki sta bistvene važnosti za pravilno in dobro ogrevanje jekla. Pa so še drugi vzroki, ki govore, da je potrebna manjša ogrevalna peč ob lahki progi. Naj omenim samo, da se vseh profilov, ki jih bomo valjali na lahki progi, ne da voditi s krožnimi vodili. Torej jih bo treba valjati prostoročno, tedaj pa so dolžine mnogo manjše; izhodna gredica tudi ne bo kvadrat 90 ali 75, ampak manj, produktivnost bo torej manjša. Zato bo treba takrat organizirati vzporedno valjanje na obeh progah. Pa tudi vseh visoko legiranih jekel ne bomo mogli valjati iz gredice kvadrata 90 ali 75, zato ker enostavno jeklo ne prenese toliko vtikov, ker se preveč ohladi. Lahko bi še našteval vzroke, vendar to ni namen tega članka.

Za ohlajanje bi se sicer našlo dovolj prostora v naših žarilnih pečeh, vendar takšna rešitev ne pride v poštev, ker je pot do peči predolga in material dobi že

na poti hladne razpoke, zato bo verjetno potrebno tik ob navijalnih bobnih oziroma valjčnicah najti prostor in postaviti ogrevalne hladilne jame ali drugo primereno napravo.

Kaj pa samo valjanje? Tu ni nobenih vzrokov za pesimizem. Naprave so take, da bodo omogočile zelo natančno valjanje, kar se tiče toleranc in kvalitete izdelka, seveda edino takrat, če bo jeklo pravilno ogreto. Mehanizacija sicer zbuja spoštovanje, vendar pa daje občutek varnosti. Omogoča enakomeren tempo valjanja, tako da valjanci pridejo na določena ogrodja z isto temperaturo, kar je eden najvažnejših pogojev za držanje točnih dimenzij oziroma toleranc. Torej nova lahka proga daje vse možnosti za kakovostno valjanje, od nas samih pa je odvisno, kako jih bomo izkoristili.

Dipl. inž. Jože Žunec

ŠE OBSTAJAJO MOŽNOSTI, DA PLAN IZVOZA NA KONVERTIBILNO PODROČJE OSTVARIMO V TEM LETU 100 %

Mesec november smo zaključili dokaj nezadovoljivo. Na konvertibilno področje smo izvozili robe v vrednosti 73.020 \$ in s tem dosegli kumulativno plan s 94 %.

V tem letu smo dolžni po pogodbi z Jugoslovansko banko za zunanjo trgovino izvoziti na področja s konvertibilno valuto za 800.000 \$ naše robe. Uspelo nam je narediti zaključke za izvoz robe v vrednosti 860.000 \$ in obrati so dolžni, da se potrudijo, da se ta roba tudi kakovostno izdelata, pregleda in odpremi. Torej teoretično obstaja možnost, da plan izvoza na konvertibilno področje celo presežemo.

100-odstotna izpolnitev je zelo važna zaradi tega, ker bomo na tej osnovi dobili tudi 100-odstotno dodelitev konvertibilnih

deviz v okviru obstoječe pogodbe z Jugobanko.

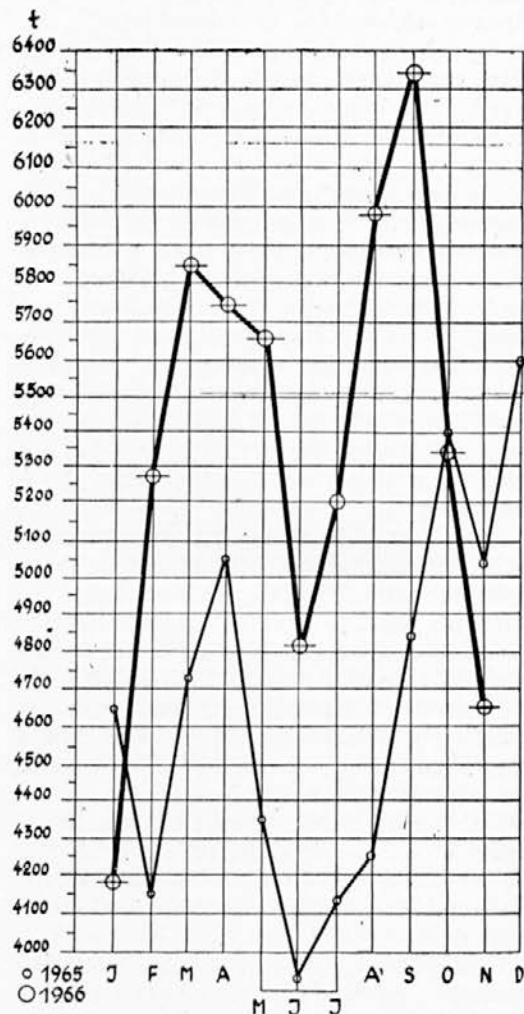
Naloga vsega vodilnega kadra je, da delo tako organizira, da bo uspeh popoln.

Zavedati se moramo, da moramo nabaviti še vrsto najnujnih uvoznih materialov za obratovanje na prehodu v novo leto 1967, za te nabave pa potrebujemo predvsem konvertibilne devize.

F. B.

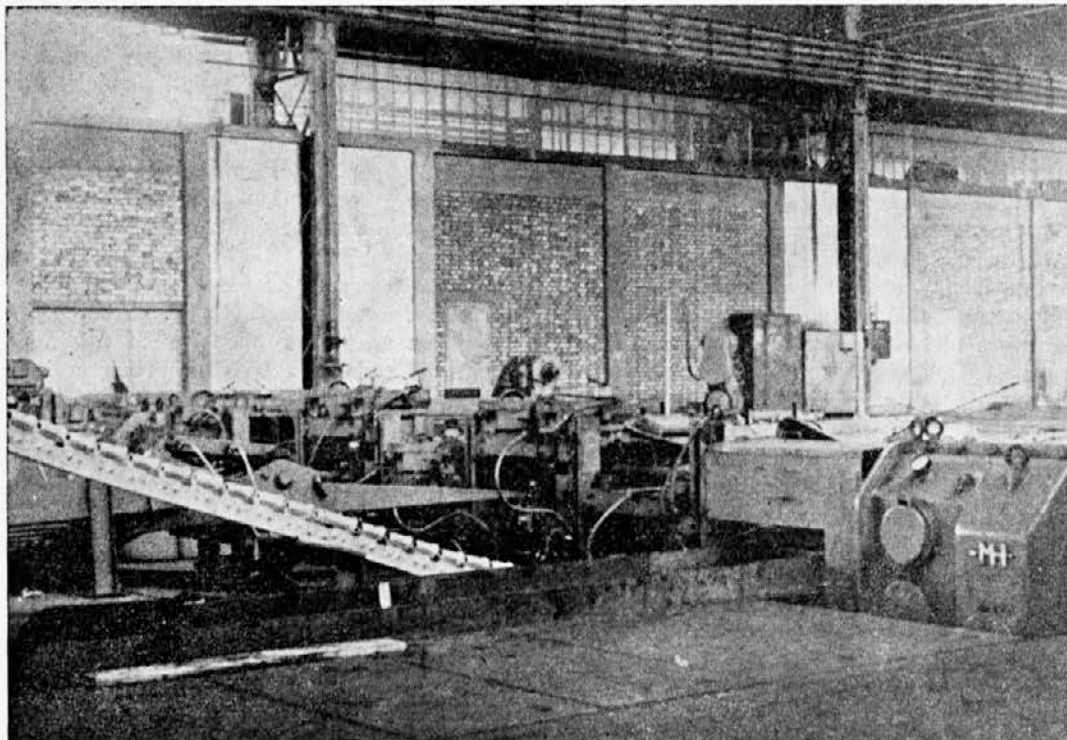
ŠE SLABŠI MESEC KOT PREJŠNJI

Iz diagrama razberemo, da smo v naši ostvaritvi prodaje »zdrknili« še globlje navzdol kot prejšnji mesec. V novembru

smo odpremili le 4665 t naše robe v vrednosti okoli 2 milijard S din. Razen valjarne ni noben obrat dosegel svojih obveznosti, čeprav imamo na zalogi dovolj surovin in tudi po obratih »leži« še mnogo nedokončane proizvodnje. V decembru se moramo potruditi, da precej kritično situacijo popravimo, sicer se bo to o b č u t n o poznalo pri osebnih dohodkih.

F. B.

Lahka proga — nova pridobitev valjarne

Zdravilo

»Janez, zob me strašno boli. Ali veš za kakšno zdravilo?«

»Nič lažjega! Ko je bolel mene, sem šel k svoji ženi, pa me je potolažila in poljubila in bolečin ni bilo več. Stori tudi ti tako!«

»Bom poskusil. Kdaj pa je tvoja žena doma?«

SKLEPI UPRAVNEGA ODBORA

Na svojih sejah meseca novembra je upravni odbor razpravljal o pripravah za zasedanje delavskega sveta podjetja, potrdil premijske normative, obravnaval analizo preizkusa znanja delavcev s stalno oceno, razpravljal o tistem delu posebnih poslovnih stroškov, ki se nanašajo na službena potovanja in dnevnice, in obravnaval vso ostalo tekočo poslovno politiko in problematiko železarne.

Za material in predloge, ki so jih za zasedanje delavskega sveta podjetja pripravile strokovne službe in posamezne komisije, je bilo sklenjeno, da ga je v obliki, kot je predložen, posredovati na že sklicanem zasedanju. K predloženemu dnevnomu redu, ki je bil članom že dostavljen, pa je bilo sklenjeno, da je na zasedanju predlagati dopolnitev z dopolnjenim predlogom za prodajo stanovanj in razdružitvev nepremičnin v Portorožu.

Pri predlogu za potrditev premijskih normativov je posebna komisija, ki je bila imenovana za njihov pregled, poročala, da so normativi dopolnjeni le za tista merila, ki so bila na novo uvedena za zaposlene v vzdrževalno energetskih obratih. Delne popravke so predlagane tudi pri tistih normativih, ki so spričo spremembe programov dela postali nedosegljivi. Predlog upošteva tudi svoječasne pripombe upravnega odbora, mnenja obratov in predloge premijskih upravičencev. Komisija je ob pregledu ugotovila, da so premijski normativi v objektivnih mejah, zato je predlagala, da naj jih upravni odbor v nespremenjeni obliki z veljavnostjo od 1. oktobra 1966 dalje sprejme in potrdi. Predstavniki iz posameznih obratov so opozorili, da moramo v podjetju večkrat prevzeti naročila za izdelke, namenjene za izvoz, ki so deficitarni, in da mora razlika v ceni pokriti končni obdelovalec izdelka. Z uvedbo planskih cen v nekaterih obratih pa ta obrat ne krije samo razlike med prodajno ceno in dejanskimi stroški, temveč mora pokriti tudi razliko na dohodku, ki ga imajo obrati določenega v svojih planskih cenah. Menili so, da bi morali razliko v ceni pri takih izdelkih razdeliti enakomerno na vse obrate. Problem pa nastaja tudi pri premijskih upravičencih, ker to neposredno vpliva na doseganje premijskih normativov in so posamezniki zato finančno prizadeti. Razprava je tako načela problem, za katerega bo tedaj, ko bodo v vseh obratih uvedene planske cene in se bo po obratih pričel obračunavati dohodek, treba najti način in kriterije, da se bo izguba pri določenih izdelkih, namenjenih za izvoz, razdelila enakomerno na vse obrate. Za sedaj, ker to še ni primer, pa je bilo izoblikovano mnenje, da se mora obračun premije za izdelke, ki jih izvažamo, vršiti po ceni, ki velja za domače tržišče. Oddelku za študij dela, ki obračunava premije, pa je v smislu tako sprejetega zaključka dati ustrezna napotila. Ker na sam predlog drugih bistvenih pripomb ni bilo, je upravni odbor normative za obračun premije v celoti potrdil z veljavnostjo od 1. oktobra 1966 dalje.

Upravni odbor se je seznanil tudi s poročilom in predlogi komisije za kadre in delovna razmerja, nanašajočimi se na rezultate preizkusa znanja delavcev, zaposlenih na delovnih mestih daktilograf, knjigovodij in saldakontistov, obratnih knjigovodij, komercialistov, evidentičarjev, statistikov in obračunarjev. Preizkus znanja je bil opravljan dvakrat. Drugi preizkus znanja je bil namenjen delavcem, ki so pri prvem preizkusu dosegli negativno oceno ali se prvega preizkusa zaradi odsotnosti iz železarne niso udeležili. Od skupno 135 delavcev, za katere je bil preizkus znanja opravljen, je bilo z nezadostno oceno ocenjenih 22 delavcev. V to številko pa so všteti tudi delavci, ki se preizkusa znanja iz raznih vzrokov niso udeležili. Ob obravnavi analize preizkusa znanja je upravni odbor ugotovil, da so doseženi rezultati in ocene pri precejšnjem številu zaposlenih precej skromni in da bo za izboljšanje strukture zaposlenih na delovnih mestih s stalno oceno storiti določene ukrepe. Zato je bilo sklenjeno:

— Za ugotovitev rezultata preizkusa znanja se upoštevajo doseženi rezultati na drugem preizkusu znanja.

— Da prizadeti preizkusa znanja niso uspešno opravili, se šteje v vseh tistih primerih, ko so bili delavci negativno ocenjeni (nezadostno iz obeh predmetov), in v primerih, da so dobili iz enega predmeta nezadostno oceno, iz drugega pa zadostno. Če je zadostna ocena iz obeh predmetov ali skupna zadostna ocena, se šteje, da je delavec preizkus uspešno opravil.

— Za zaposlene na delovnih mestih daktilograf se opravljeni preizkus znanja šteje kot preizkus njihove delovne sposobnosti na delovnih mestih, ki jih zasedajo.

— Upoštevajoč, da je bil test za preizkus znanja tudi za obračunarje, evidentičarje in statistike prirejen za delovno mesto in dela, ki jih ti v svojem delu vsakodnevno uporabljajo, se tudi za njih preizkus znanja šteje kot preizkus njihove delovne sposobnosti na delovnih mestih, ki jih zasedajo.

— Za tiste zaposlene, ki se pozivu za preizkus znanja niso odzvali, se šteje, da preizkusa niso uspešno opravili in jih je obravnavati kot delavce, ki so bili na preizkusu ocenjeni z nezadostno oceno.

— Za zaposlene, ki preizkusa znanja za opravljanje dela na delovnih mestih, za katera se je preizkus vršil, niso opravili, se smatra, da ne izpolnjujejo zahteve delovnega mesta, na katerem so zaposleni, zato je v njihovem primeru izvesti postopek, določen v 28. členu pravilnika o medsebojnih delovnih razmerjih železarne Ravne. Premestitev prizadetih na druga ustrezna delovna mesta mora kadrovski oddelek izvesti do 31. maja 1967 in o izvršitvi naloge poročati upravnemu odboru.

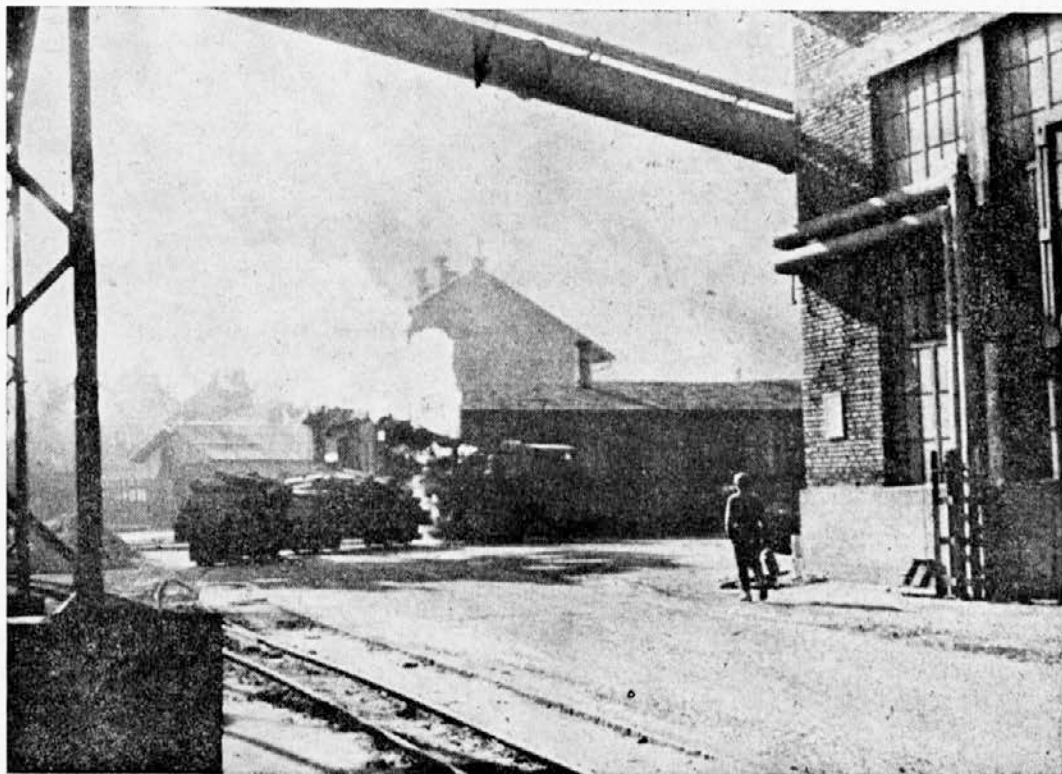
— Za primere, ko nekateri prizadeti ugovarjajo, da za preizkus znanja niso bili pravilno uvrščeni v posamezne skupine, pa je bilo odločeno, da mora delo in delovne zadolžitve zaposlenih na teh delovnih mestih ugotoviti skupno z vodjo prizadetega oddelka oddelek za študij dela ter ustrezno delu in delovnemu mestu prilagoditi naziv.

— Upravni odbor je v načelu osvojil tudi predlog komisije, da je nagrajevanje predvsem administrativnih delavcev treba prilagoditi dejanskemu znanju in delovni sposobnosti delavk, ki so ga prizadete dosegle na preizkusu znanja. Novi predlog pripravi oddelek za študij dela.

Pri razpravi o uporabi posebnih poslovnih stroškov se je upravni odbor dalj časa zadržal pri številu službenih potovanj in gibanju potnih stroškov ter dnevnic za tu in inozemstvo v prvih desetih mesecih letošnjega leta. Če-

prav potni stroški in dnevnice v skupnih poslovnih stroških predstavljajo sorazmerno nizko postavko, bo treba zaradi njihovega stalnega naraščanja še letos storiti ukrepe, da se bo število potovanj ponovno spravilo v normalne okvire našega poslovanja. Podatki kažejo, da so potni stroški v državi porasli skoraj za dvakrat. Ta podatek sicer ni popolnoma realen, ker so se istočasno proti lanskemu letu povečale potniške tarife in dnevnice v povprečju za 30 %. Čeprav stroški službenih potovanj v inozemstvo še niso dosegli s planom predvidenega zneska, je njihovo število sorazmerno večje kot lani. Potne stroške in dnevnice v tu in inozemstvu smo proti planiranemu znesku v prvih desetih mesecih letos prekoračili za 51,4 %. Upravni odbor se sicer zaveda, da zaradi situacije, v kateri se nahajamo z naročili in potrebami po osebnih obiskih naših odjemalcev, vseh službenih potovanj ne bo mogoče ukiniti, jih bo pa gotovo treba nekoliko zmanjšati in omejiti. Precej službenih potovanj je treba opraviti zaradi reševanja raznih reklamacij in pomanjkljivo določenih pogojev dobav v pogodbah, kar opozarja na boljše kvaliteto dela in večjo kontrolo izdelkov pred odpremo iz podjetja. Kljub potrebam, ki se zaradi teh pogojev pojavljajo po službenih potovanjih, pa njihov porast v primerjavi z lanskim letom ni v celoti upravičen. Iz tega vzroka bo v še preostalem času letošnjega leta potne stroške in dnevnice zmanjšati ter jih v največji možni meri uskladiti s planom za te namene določenih izdatkov. Za uporabo osebnih avtomobilov za službene namene pa je prevladalo mnenje, da naj bi se njihova uporaba dovolila le v primeru, da ne bi presegla določene realizacije in da bi bila za železarno ekonomska.

Upravni odbor je razpravljal tudi o predlogu, da bi naša železarna naslednje leto zamenjala razpoložljive kapacitete našega počitniškega doma s počitniškimi domovi ostalih dveh slovenskih železarn. Da bi se k realizaciji dogovora lahko pristopilo, bi po mnenju predlagateljev bilo treba že sedaj določiti ceno dnevnega penziona za naslednje leto. Razprava je pokazala, da bi zamenjava določenega števila ležišč med počitniškimi domovi bila pametna, ker bi s tem pri nas zaposlenim omogočili letovanje tudi v drugih krajih. Za ceno dnevnega penziona za naslednje leto pa je prevladalo mnenje, da ne bi smela presegati letošnje cene. Kazalo pa bi razmisliti o uvedbi pred in posezonske cene dnevnega penziona in pristopiti k delni regulaciji cene za

Protiv novi valjarni

tuje in ostale domače goste. Pri dogovorih o zamenjavi kapacitet se bo dogovoriti tudi o času trajanja letovanja ene izmene, določiti način izplačila in urediti ostala vprašanja, ki bodo nastopila v zvezi z zamenjavo. Ker predlog o vsem tem ni bil izoblikovan, je bilo odločeno, da ga je posredovati vodstvu splošnega sektorja z nalogo, da skupno s komisijo za rekreacijo in oddih pripravi ustrezen predlog, ki bo lahko služil kot osnova za nadaljnje razprave in dogovore.

Ob razpravi o zamenjavi prostih kapacitet v počitniških domovih je bilo načeto tudi vprašanje načina obračuna nadomestila za čas rednega letnega dopusta. V železarni se vse pogosteje pojavljajo pripombe na način obračuna nadomestila za čas rednega letnega dopusta. Čeprav je bil sedanji način obračuna nadomestila za letni dopust uveden na zahtevo določenega števila zaposlenih, se je njegovo izvajanje v praksi pokazalo za neprimerno in predmet kritike ter pripomb. Upoštevač tako ugotovitev je upravni odbor prišel do zaključka, da bi sedanji način obračuna nadomestila osebnega dohodka za čas rednega letnega dopusta kazalo spremeniti in dopolniti. Za izdelavo predloga novega načina obračuna nadomestila za letni dopust je upravni odbor zato zadolžil oddelek za študij dela in gospodarsko računski sektor. Predlog se bo po razpravi, če bo osvojen, nato posredoval v odobritev delavskemu svetu podjetja.

Službena potovanja v inozemstvo

Na predlog uprave podjetja se je tov. Boris Florjančiču odobrilo 8-dnevno službeno potovanje na Češkoslovaško, kamor bo odpoval kot član delegacije na razgovore v zvezi s sestavo robne liste za uvoz čeških in izvoz naših izdelkov črne metalurgije.

Na predlog komercialnega sektorja se je tov. Branku Spragarju odobrilo 8-dnevno službeno potovanje na Norveško, kjer se bo razgovarjal o izvozu naših izdelkov v to državo.

Na predlog tehniškega sektorja se je tov. Antonu Radušniku odobrilo 3-dnevno službeno potovanje v Avstrijo, z nalogo da prisotvuje prevaljanju našega materiala v Borovljah. Potovanje bo opravljeno v treh presledkih.

Na predlog tehniškega sektorja se je tov. Kolomanu Vrečiču odobrilo 2-dnevno službeno potovanje v Avstrijo, ki ga bo opravil v dveh presledkih.

Na predlog tehniškega sektorja se je odobrilo podaljšanje službenega potovanja v inozemstvo, in sicer inž. Mitji Šipku za 3 dni ali od prej odobrenih 6 na skupno 9 dni, Francu Tušku za 1 dan ali od prej odobrenih 4 na 5 dni, in Engelbertu Gostenčniku za 1 dan ali od prej odobrenih 7 na 8 dni.

Na predlog tehniškega sektorja se je tov. Antonu Godcu odobrilo 1-dnevno službeno potovanje v Avstrijo. Ob obravnavi predlogov službenih potovanj v inozemstvo je upravni odbor osvojil predlog, da je v železarni uvedti prakso, da v primerih, ko sami neposredno prodajamo naše izdelke, potuje na razgovore predstavnik našega komercialnega sektorja, v primerih, ko prodajamo naše izdelke prek posrednikov, pa strokovni delavec, ki ga določi tehniški sektor in so mu vsi tehnični pogoji in dobave znani.

IZOBRAŽEVANJE IN DELOVNA RAZMERJA

Ob obravnavi urgence tov. Martina Cajnkara za rešitev njegove pritožbe v zvezi s premeštitvijo na drugo delovno mesto, se je upravni odbor seznanil s pojasnilom vodstva valjarne, zaradi česar je bila premešitev izvršena. Na podlagi pojasnila in vzrokov za napravljeni ukrep je upravni odbor prišel do zaključka, da je bila premešitev izvršena iz upravičenih vzrokov ter pravilno izvedena, zato njegovi pritožbi ni bilo mogoče ugoditi.

Na obvestilo delavske univerze Ravne na Koroškem, da bodo organizirali šolo za upravljavce, v katero naj bi tudi naša železarna napotila nekaj zaposlenih, jim je sporočiti, da po našem mnenju dosedanja seminarji in šole, ki so bili organizirani na Ravnah, navadno niso uspeli, zato obstaja dvom v uspešnost predvidene šole. Zato je bilo odločeno, da v šolo upravljavcev imensko ne bomo določili članov naše delovne skupnosti, bomo pa zaposlene z obvestilom seznanili, s pozivom da naj se vsi, ki želijo obiskovati šolo za upravljavce, prijavijo. Za vse prijavljene bo železarna plačala stroške šolanja pod pogojem, da bodo ob prijavi prevzeli obveznost, da bodo predavanja redno obiskovali in šolo uspešno zaključili.

Osvojen je bil predlog komisije za kadre in delovna razmerja in v železarni zaposleni Mariji Gregor za čas izrednega študija odobreno izkoriščanje ugodnosti, ki jih imajo ostali naši delavci — izredni slušatelji raznih šol.

Zavržen je bil predlog komisije za kadre in delovna razmerja, da bi naša železarna za Ivana Grenka prevzela plačilo šolnine za čas šolanja na IKS v Mariboru. Predlog je bil odklonjen iz vzroka, ker imamo pri nas na Ravnah MIS in bi se prizadeti lahko izučil za enega izmed poklicev, za katerega šola vzgaja učence.

Za letošnje 20-letne jubilate dela je bilo sklenjeno, da razen ročne ure po lastni presoji izberejo še med naslednjimi praktičnimi darili: usnjen kovček, električni brivski aparat, fotoaparat ter moško ali žensko kolo. Po-

datke o njihovih željah zbere kadrovske oddelke, nabavo praktičnih daril po željah jubilarov dela pa opravi nabavna služba.

Upravni odbor je poleg že določenih kriterijev za pridobitev pravice za proglašenje jubilara dela, določenih v našem pravilniku o delitvi osebnih dohodkov, razpravljal še o nekaterih spornih primerih v zvezi s prejšnjimi zaposlitvami in prekinitvami delovnega razmerja. Upoštevač kriterije, ki so bili osvojeni že prejšnje leto, je bilo odločeno, da je pri letošnji proglašitvi jubilarov dela proglašiti tudi inž. Franja Mahorčiča, Jožeta Homana, Franca Navotnika, Jožeta Navotnika, Jožeta Resnika in Mihaela Gradišnika v skupini jubilarov dela, v kateri glede na delovno dobo izpolnjujejo pogoje.

Ugodeno je bilo zahtevi Antona Radušnika in Silvestra Turka ter se jima čas šolanja v rudarsko nadzorniški šoli v Ljubljani, kamor sta bila na strokovno izpopolnitev napotena iz železarne Ravne, prizna v čas redne zaposlitve. Ker se je obema čas šolanja priznal v delovno dobo in v zaposlitvi nimata prekinitve, se oba letos proglašata za jubilara dela v skupini, za katero po delovni dobi izpolnjujeta pogoje.

Ob obravnavi jubilarov dela in pripravah za njihovo proglašenje je bilo sklenjeno, da bo skupna proglašenje jubilarov dela v soboto, 31. decembra 1966, v dopoldanskih urah v kavarni doma železarjev. Točen čas bo odrejen naknadno.

Ker je tov. Janez Dokl, slušatelj fakultete za metalurgijo, izpolnil pogoje za vpis v naslednji letnik, je bilo odobreno, da se mu od 1. oktobra 1966 dalje prične ponovno izplačevati štipendija.

Na predlog vodstev posameznih obratov in predloga tehniške konference je upravni odbor ponovno razpravljal o razporeditvi dela na dan državnih praznikov. Analiza je pokazala, da bi prvotno razporeditev dela kazalo spremeniti, zato je bil sprejet sklep upravnega odbora in določena za dan državnih praznikov naslednja razporeditev dela:

— poleg rednih delovnih dni železarna normalno obratuje tudi v nedeljo, 27. novembra 1966, do vključno ponedeljka do 6. ure zjutraj.

— Obrat valjarne obratuje tudi v ponedeljek, 28. novembra 1966, do 14. ure popoldne. Vodstva ostalih obratov po potrebi odredijo delo tudi v drugih dnevih, predvsem tam, kjer so ozka grla v proizvodnji.

— Topilnica obratuje do 29. novembra 1966 do 6. ure zjutraj in prične z rednim obratovanjem kakor vsi ostali obrati 1. decembra 1966 ob 6. uri zjutraj.

— Delo v vseh ostalih obratih in službah, razen prej naštetih, miruje v ponedeljek, 28., torek, 29. in sredo, 30. novembra 1966. Z rednim delom se prične v četrtek, 1. decembra 1966, ob 6. uri zjutraj.

Ker železarna obratuje v nedeljo, 27. novembra 1966, normalno za zamenjavo za delo v ponedeljek, 28. novembra 1966, se delo v nedeljo šteje za redni delovni dan in zaposleni niso upravičeni do dodatnega osebnega dohodka za nedeljsko delo. Zaposleni, ki bodo po razporedi morali delati 28. ali 29. ter 30. novembra, pa so za opravljeno delo poleg pripadajočih osebnih dohodkov upravičeni še na dodatek po našem pravilniku o delitvi osebnih dohodkov za nedeljsko delo ali delo na dan državnih praznikov.

Zaradi pravilnega razporeda dela in ekonomičnosti poslovanja pa je bilo sklenjeno, da zaposleni v mesecu decembru 1966 izjemoma ne morejo izkoristiti prostih sobot po sedanjem razporedi, pač pa izkoristijo enotno vsi zaposleni prosto soboto zadnjo soboto v mesecu 31. decembra 1966, razen obratov, kjer je uveden neprekinjeni tehnološki postopek.

V zvezi z obvestilom kadrovskega oddelka, da je ostalo neizkoriščeno še precejšnje število dni rednih letnih dopustov, in da tega zaposleni v mesecu decembru letos v celoti ne morejo izkoristiti, je upravni odbor ob upoštevanju težav, ki jih imamo v proizvodnji, odločil, da se neizkoriščeni redni letni dopust iz letošnjega leta lahko izjemoma izkoristi do konca meseca januarja naslednjega leta.

Pritožbi Katarine Škratek in Kristine Pregel zoper premešitev na drugo delovno mesto, ki naj bi se izvršila na podlagi ocene in ugotovitve posebne strokovne komisije, da na de-

Voda je prekinila delo

Foto: R. Gradišnik

lovnem mestu, ki ga sedaj zasedata, že dalj časa ne dosegata povprečnega delovnega učinka, sta bili zavrženi in potrjena prvostopenjska odločba. Pritožbi Kristine Pregel je bilo ugodeno toliko, da ne bo premeščena iz mehanske obdelovalnice v komunalni oddelek, pač pa bo v okviru obrata, v katerem je zaposlena, razporejena na drugo, njej ustrezno delovno mesto, na katerem pri osebnem dohodku ne bo prizadeta.

Prošnja v železarni zaposlenega Friderika Veneka, da bi se preklicala odločba o odpovedi delovnega razmerja, in da bi še nadalje lahko ostal zaposlen v našem podjetju, je bila zavržena, ker tudi na delovnem mestu, kamor je bil že po odpovedi delovnega razmerja premeščen, ni pokazal delovne vneme in prizadevanja, da želi pomanjkljivosti, zaradi katerih je dobil odpoved delovnega razmerja, odpraviti.

Pritožbi v železarni zaposlenega Mirka Časa zoper disciplinski ukrep, ki mu ga je izrekla komisija za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti in izrekanje ukrepov, je bilo zaradi odsotnosti drugega obtoženca ugodeno in sklenjeno, da je zadevo vrniti v ponovno obravnavo komisiji. Komisija naj v spornem primeru prizadetemu izreče vzgojni ukrep, ki bo po njeni presoji ustrezen stopnji kršitve delovnih dolžnosti, medtem ko je prijavo za storjeno kaznivo dejanje z vsem dokaznim materialom odstopiti v nadaljnji postopek postaji milice Ravne na Koroškem.

Ob ugotovitvi, da obrati za zaposlene za delo prek polnega delovnega časa zelo različno obravnavajo odsotnost prizadetih delavcev z dela, je upravni odbor zaradi enotnega tolmačenja in obravnave sklenil, da je proste delovne dneve kot nadomestilo za delo prek polnega delovnega časa v vseh primerih tolmačiti in obravnavati, kot to določa 45. člen pravilnika o medsebojnih delovnih razmerjih naše železarne.

Komunalnemu zavodu za socialno zavarovanje moramo za vse zaposlene dostavljati podatke o ugotovljenem osebnem dohodku, ki so ga posamezniki dosegli v enem poslovnem letu. Po njihovi zahtevi moramo te podatke dostaviti že za lansko leto. Zaradi kratkega roka, ki je za dostavo teh podatkov določen, pa vodstva prizadetih oddelkov ugotavljajo, da dela v okviru svojih rednih delovnih zadolžitvev in v rednem delovnem času ne bodo mogli opraviti, zato so postavili zahtevo, da se jim za izvršitev tega dela prizna dodatni OD. Ob analizi podatkov in poročila o obsegu naloge je upravni odbor ugotovil, da dostavljanje zahtevanih podatkov zavodu za soc. zavarovanje spada med redne delovne zadolžitve prizadetih oddelkov. Zaradi kratkega roka, ki je določen za dostavo podatkov, in dejstva, da smo lansko leto v železarni izvršili več sprememb v sistemu delitve osebnega dohodka, kar povzroča pri obdelavi zahtevanih podatkov dodatno delo, je upravni odbor sklenil:

— Za dostavo podatkov zavodu za socialno zavarovanje za l. 1965 o zaposlenih v naši železarni se za vsak izdelani obračun v oddelku za obračun OD in za vsak obračunani primer v oddelku za socialno zavarovanje določi enotna cena 1 N din. Določeni znesek pripada zaposlenim ne glede na to, ali bo delo opravljeno v dopoldanskem ali popoldanskem času. Vodje prizadetih oddelkov so odgovorni, da bodo podatki za vse v letu 1965 zaposlene v železarni dostavljeni zavodu za socialno zavarovanje do določenega roka.

— Dodatni OD za izvršitev tega dela se izjemoma odobri samo za obdelavo podatkov za leto 1965, medtem ko se dodatni OD za dostavo podatkov za zaposlene v letošnjem in naslednjih letih ne prizna, ker obdelava in izračun zahtevanih podatkov spadata v delokrog in redne delovne zadolžitve prizadetih oddelkov.

— Da bi dodatno delo za potrebe zavoda za socialno zavarovanje še bilo nadalje opravljeno z istim številom zaposlenih, je treba delnalog, predvsem v oddelku za obračun osebnih dohodkov, ki niso vezani na krajše roke, prenesti na druge oddelke, ki imajo pri svojem rednem delu še nekaj prostega časa. S tem bodo zaposleni v oddelku za obračun OD pridobili več časa za izvršitev dodatnega dela.

Z ostalih področij poslovanja

Odobri se podpis pogodbe z zdravstvenim domom Ravne na Koroškem, po kateri bo meseca januarja in februarja naslednjega leta v železarni za vse zaposlene opravljeno cepljenje proti gripi.

Odobri se, da naša železarna za letos plača članarino Društvu orodjarjev SFRJ v Zagrebu v znesku 240 N din.

Potrjen je bil predlog komercialnega sektorja in imenovane komisije za popis in razvrstitev materiala razreda III izven uporabe.

Na prošnjo zdravstvenega doma Ravne na Koroškem, da bi v železarni odobrili, da bi zdravstveni dom za potrebe svojih zaposlenih še nadalje zadržal stanovanje, ki ga je sedaj zasedal dr. Prodanović, je bilo ob ugotovitvi, da je to stanovanje z odločbo že dodeljeno enemu izmed naših delavcev, sklenjeno, da se jim to stanovanje ne more dodeliti, odstopi pa se jim za potrebe novega zdravnika, ki bo prišel na Ravne, eno izmed stanovanj v gramoznici, ki nam ga je odstopila skupščina občine Ravne na Koroškem.

Ob obravnavi stanovanj je upravni odbor ugotovil, da se čedalje več članov delovne skupnosti obrača na njegov naslov s pritožbami zaradi nedodelitve stanovanj ali zaradi samega načina delitve. Ker je delitev stanovanj pri nas prenesena na obrate, upravni odbor pritožbam in prošnjam ne more ugoditi, zato so bile vloge posredovane stanovanjski komisiji pri DSP ali pa stanovanjskim komisijam pri delavskih svetih sklopov obratov. Ker so bile pritožbe tudi posledica predčasno izdanih odločb in njihovih kasnejših preklicev, je bilo sklenjeno, da je opozoriti stanovanjsko komisijo pri DSP, da naj odločbe o dodelitvi stanovanj izdajajo šele potem, ko bodo predlogi dokončni, da ne bi zaradi predčasnega izdajanja odločb kasneje prihajalo do njihovih preklicev, pritožb in sporov.

Prošnji društva upokojencev Ravne na Ko-

roškem, da bi jim tudi letos omogočili ogled železarne, je bilo ugodeno in sklenjeno, da se jim ogled omogoči 17. decembra 1966. Po ogledu obratov se jim bo v domu železarjev organizirala zakuska. Na ogled je povabiti samo upokojence — naše bivše delavce. Za obvestilo in organizacijo ogleda je zadolžen kadrovski oddelek.

Obvestilo skupščine občine Ravne na Koroškem, da nam v gramoznici odstopajo tri družinska stanovanja, je odstopiti gospodarsko računskemu sektorju z nalogo, da pri razdelitvi sredstev po zaključnem računu iz letošnjega leta za odkup teh stanovanj predvidi potrebna finančna sredstva.

Naša železarna prejema nekaj nad 100 izvodov časopisa Komunist. Časopis se dostavlja po seznamu članom naše delovne skupnosti. Praksa pa kaže, da zaposleni časopisa, ki jim ga dostavljamo, ne čitajo, zato se pojavlja po raznih predalih in košarah za odpadke. Ker tako zaposleni tega časopisa ne uporabljajo za namene, za katere naj bi sicer služil, in upoštevajoč, da je treba znižati tudi stroške za razne časopise in revije, je bilo odločeno, da s 1. 1. 1967 odpovemo nadaljnjo naročnino za časopis Komunist.

Na zahtevo izobraževalnega centra Ravne na Koroškem, kako je pri delitvi stanovanj tolmačiti sklep DSP oziroma ali se izobraževalni center obravnava kot obrat železarne Ravne, je upravni odbor ob ugotovitvi, da izobraževalni center posluje kot samostojni zavod z lastnim finansiranjem, sklenil, da centra pri delitvi stanovanj ni mogoče obravnavati kot ostale naše obrate.

Poleg že navedenih zadev je upravni odbor obravnaval še nekatere ostale prošnje v zvezi z odobritvijo izredno plačanega dopusta, odkupom raznega materiala in ostale zadeve, v katerih so se pozamezniki ali organizacije obrnili na njegov naslov. Vsi prosilci so o rešitvah vlog bili pisмено obveščeni.

-et

Tehnične izboljšave

Alojz Vidmar, delovodja I. ozobljenja in brušenja v mehanski obdelovalnici, je izboljšal vrtenje lukenj v glavo RK-21. Izboljšava se je dosegla tako, da se pri vrtenju z utopnim svedrom uporablja vodilna puša, ki preprečuje lom svedra in zagotavlja boljšo kvaliteto vrtenja. Z izboljšanim načinom vrtenja se je preprečilo lomljenje utopnih svedrov, izboljšala se je kvaliteta obdelave, čas obdelave pa se je skrajšal za 24 %. Letni prihranek, dosežen z izboljšavo, znaša 6.076,80 novih dinarjev.

Komisija za racionalizacije mu je dodelila nagrado 330 novih dinarjev.

Rezkalec **Ivan Gorinšek** in pehalec **Valentin Pavše**, oba zaposlena pri ozobljenju in brušenju, sta skrajšala čas obdelave ročk za kladivo RK-21. Te ročke se obdelujejo na stroju za ozobljenje »röber«. Čas izdelave sta skrajšala tako, da sta z odklopitvijo polža odpravila dolgotrajno vrtenje ročice delilnega aparata. Prihranek pri času znaša 40 %, kar ustreza letnemu prihranku 7.316,10 novih dinarjev.

Komisija jima je dodelila nagrado 372 novih dinarjev, ki si jo po lastnem sporazumu delita na polovico.

Delovodja rezkalcev v obdelovalnici **Ivan Komerički** in ključavničar **Rafko Plestenjak** sta izdelala pripravo za obdelavo glav na zaskočnih zatikih za RK-21. S pomočjo te priprave se je skrajšal čas obdelave glav za 70 %, izboljšala pa se je tudi kvaliteta. Letni prihranek, dosežen s pomočjo naprave, znaša 3.173,80 novih dinarjev, od tega pa so že odšteti stroški za

izdelavo priprave, ki so znašali 103,88 novih dinarjev.

Komisija jima je dodelila nagrado 207 novih dinarjev, ki si jo po lastnem sporazumu delita na polovico.

Delovodja avtomatov **Alojz Pori** je predlagal, naj bi se rekonstruiral pogon hitrega teka na polavtomatskih stružnicah »böhlinger AE-108«. Namen rekonstrukcije, ki so jo izvedli v strojnem remontu, je bil zmanjšati remontne stroške in skrajšati čas zastojev. Pred rekonstrukcijo se je vršil prenos pogona hitrega teka z renaulfovimi verigami, ki jih je bilo potrebno uvažati, sedaj pa so te verige zamenjane z zobatimi kolesi. Zobata kolesa zdržijo neprimerno dalj kot verige, ki jih je bilo potrebno menjati vsake tri mesece. Zahvaljujoč rekonstrukciji so se zmanjšali remontni stroški letno za 4.604,80 novih dinarjev, od te vsote pa so že odšteti stroški rekonstrukcije, ki so znašali 4.459 novih dinarjev.

Komisija za racionalizacije mu je dodelila nagrado 270 novih dinarjev.

Ferdo Potočnik, ključavničar pri montaži pnevmatskega orodja, je izdelal napravo za brušenje tekstilnih lopatic, ki so se pred tem obdelovale ročno. Uporablja jo se pri pnevmatskih brusilnih strojih RBS-1, RBS-100 in RBS-200. S pomočjo te naprave se prihrani letno 134 ur ali 2.127,92 novih dinarjev.

Komisija mu je dodelila nagrado 156 novih dinarjev.

K. F.

Nepozabno doživetje v operi

Mnogo smo govorili o temeljitejšem izobraževanju mlajše generacije tudi na glasbenem področju, a dolga leta je ostalo menda le pri besedah. Otroci so v šolah na izust govorili o operi in drugih glasbenih oblikah, a videl, slišal in doživel je vse to le malokdo. Je pač tako, da mora biti danes pouk nazoren. Za večino predmetov so ta učna načela več ali manj veljala, le glasbeni pouk je (ne samo pri nas) bil pastorek v verigi predmetov splošne izobrazbe. Delno je to tudi razumljivo, saj si obiska oper ali filharmonije pač ne more privoščiti vsaka šola. Svet za prosveto in kulturo naše občine je o tem mnogo razmišljal, plod tega pa je bil 30. oktober, ko je 630 gimnazijcev in učencev osmih razredov osnovnih šol naše občine obiskalo ljubljansko Opero.

Z enajstimi avtobusi smo prišli okrog pol desetih v Ljubljano in po ogledu najrazličnejših galerij in muzejev malo pred enajsto odšli v operno hišo. Ne bom pa pozabil neizmernega začudenja otrok že ob vstopu v sam avditorij. Oči mladih so naravnost požirale nadstropja galerij, balkonov in prostor za orkester. Zadrževali so ti otroci dih in gledali, gledali, seveda kaj takega kljub predhodni razlagi v šoli pač niso pričakovali.

Po krajšem komentarju o delu samem, njegovi vsebini in komponistu Bedřichu Smetani je orkester začel z uverturo k operi Prodana nevesta. Pozorno poslušanje predigre je rodilo buren aplavz, ki je menda presenetil celo dirigenta, ker si pač ni mogel misliti, da bodo otroci s tako imenovanega podeželja vedeli, kaj je to uvertura, in da je treba zanjo s ploskanjem nagraditi dirigenta in orkester. Presenetljivo, kako so otroci spremljali vstop posameznih instrumentov. »Tovariš, ali se ni zdajle oglasil klarinet? Ono, ki je

pokrito, je gotovo harfa, glejte fagot, pa kotli (timponi), jej koliko violin in čelov!« Še in še bi lahko našteval, a vse izjave so bile tako odkritosrčne, izrečene s takšnim navdušenjem, da me je začelo v grlu pošteno stiskati.

Zavesa se je odprla, pogled na živo pisano oder pa je spremljal globok vzdih neizmernega začudenja. »Tovariš, zdaj pa že vem, kako približno izgledajo nebesa,« je dejal fant v moji bližini in občutek sem imel, da bo vse kaj kmalu izginilo v njegovih očeh, ustih in ušesih. Taki so bili vtisi, gledali so, poslušali in navdušenja ni bilo konca. Sočustvovali so z Marinko, odobraval Jankovo zvižaco, smejali se mešetarju Kecalu in jecljavčku Vašku, nagrajevali posamezne arije in duete s ploskanjem, pa tudi plesna in cirkuška skupina z Indijancem na čelu je izzvala smeh. Navdušeno ploskanje na koncu kar ni hotelo prenehati, in če bi delo izvajali še enkrat od začetka do konca, bi bila pozornost še večja, kajti v pravi in lepi glasbi človek vedno najde kaj novega, nekaj, kar ga znova pritegne. Ni bilo zastoj vprašanje članov Opere, kako to, da je bila taka tišina, in ugotovitev, da tako hvalne in vzgojene publike že dolgo niso imeli. (Mestna mladina je menda tako ne-disciplinirana, da morajo predstave celo prekiniti). Ali smo »deželani« tako dobro vzgojeni ali pa bo držalo ono, ki pravi, da človek bolj ceni to, kar ne doživi, kadar hoče? Ne bi vedel odgovoriti. Nekaj pa gotovo vem: mladini je treba več nuditi tudi na tem področju, takih obiskov pa nikakor ne opustiti. Tudi glasba bogati človeka, njegove inteligence pa ne dviguje samo gomila formul, izrekov, letnic in pravil.

Gotovo da si otroci obiskov take vrste še želijo, sploh želijo poslušati glasbo operne zvrsti in greh bi bil, če bi jih ne podprli. Bodimo srečni, ker vedo, da je na svetu še kaj lepšega od hrupa električnih kitar, vseh mogočih ovsetnih ansamblov in razkuštranih beatnikov. Ali ni to že velika pregrada huliganstvu? Razmislite!

Ali ne bi bilo pametno otroke in dijake napotiti tudi v Titov dom na domače prireditve? Pihalni orkester daje kvalitetne koncerte — delno tudi s komentarjem, oktet nam večkrat poje, tu imamo še folkloro. To seveda niso profesionalni ansambli, a njihova kvaliteta ni mnogo nižja. Verjetno bi bil učinek to, da bi znali razlikovati delo enih in drugih, domačim izvajalcem ne bi bilo treba trepetati ob misli na pol prazno dvorano, mladi pa bi o različnih instrumentalnih zasedbah in ostalih umetniških skupinah vedeli kaj več. Publika je treba pridobiti in si jo vzgojiti v vrstah mladih, ali ne?

Z obiskom ljubljanske Opere se je torej začelo nekaj novega, in kot sem že rekel, tega ne smemo opustiti. Nekje se bo to vse vračalo, prepričan sem v to. Opravljeno je bilo veliko delo: od dogovorov s koncertno direkcijo prek uprave Opere pa do organizacije prevoza.

Mislím, da ne bo narobe, če se v imenu vseh 630-ih zahvalim svetu za prosveto in kulturo, referentki za izobraževanje tova-

rišici Vevarjevi, glasbenim pedagogom in tudi ravnateljem šol za idejo, trud, pomoč in razumevanje. Napravili so mnogo, celo več, kot so sami pričakovali.

Ivan Gradišek

Nekaj resnic o izobraževanju in kulturi

(Iz razprave na seji občinske skupščine)

Danes je znano, da si brez razvite znanosti in tehnike, brez uveljavljanja njihovih dosežkov ni mogoče zamisliti progressivnega ekonomskega, družbenega in kulturnega napredka nekega naroda. Zato je usodno važno, kako pripravljamo kader in kako izobrazimo naše državljane. Naravno je torej, da se v vseh razvitih državah izobraževanju posveča vsa pozornost, kar dokazuje:

da skoro v vseh državah po svetu raste delež v narodnem dohodku, ki se daje za izobraževanje;

da razširjajo možnosti izobraževanja za vse mlade ljudi;

da podaljšujejo trajanje šolske obveznosti in

da je opazna težnja, da postane tudi šolanje na drugi stopnji dostopno otrokom brez razlike. Itd.

Pri nas, ki smo socialistična država, bi morali te ugotovitve upoštevati še tembolj, saj je bodočnost socialistične demokracije odvisna od razvitosti šolstva in prosvete, od dobrega sistema izobraževanja. Ni torej nobenega dvoma: kolikor bodo boljši rezultati na področju izobraževanja, bolje in hitreje se bo utrjevala materialna osnova za ekonomski razvoj naše skupnosti, njen socialni in družbeni razvoj. In obratno: če bomo še naprej zapostavljali izobraževanje in kulturo, bo neusmiljeno zaostal naš ekonomski, družbeni in kulturni razvoj. (Dr. Ante Vukasović, Praxis 1966, 4/6.)

A kako je pri nas?

1. Izobraževanje, kultura — to je bilo zadnja leta očitno zapostavljeno področje in je bila v tem pogledu naša ustava še mrtva črka na papirju.

2. Maščuje se nam že — in se nam bo še — podatek, da imamo v naši državi vse previsok procent slabo in na pol izobraženih državljanov; znano je, da je pri nas 80 % državljanov (starih več kot deset let), ki nimajo več kot 4 razrede osnovne šole.

3. Žal se uvrščamo med države na svetu, ki dajejo najmanj za izobraževanje in kulturo.

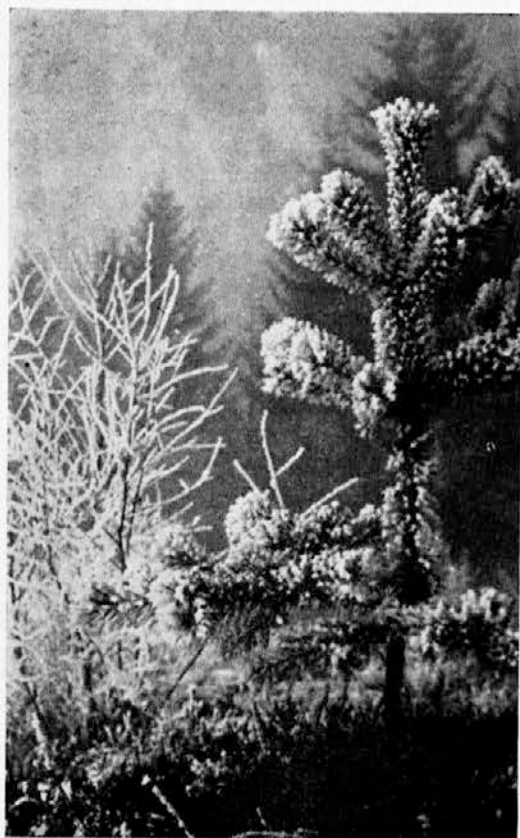
4. Vprašujem se, kakšne so resnične možnosti samoupravljanja, če pa samoupravljavcem manjka ustrezna izobrazba in osnovna kulturna razgledanost.

5. Delamo neodpustljivo napako, ko na izobraževanje in kulturo gledamo kot na robo, za katero veljajo zakoni tržišča, ponudbe in povpraševanja.

To so dejstva.

Kako se kažejo v resničnosti?

1. Na področju izobraževanja nenehno spreminjamo organizacijske oblike, ne da bi najprej utrdili tiste, ki jih že imamo,

Ivje

oziroma ne da bi najprej dokazali, zakaj so slabe tiste, ki jih že imamo.

2. Na šolah so slabi učni uspehi, vse premalo učencev konča osemletno šolanje.

3. Kulturne ustanove životarijo, umetniki so najslabše plačani državljani, dobra slovenska knjiga ostaja brez podpore, zato pa cveti lažna in poceni kultura, ki najbolj zastruplja naše mlade ljudi.

A kljub vsemu temu smo z najvišjega vrha slišali, da nova razporeditev narodnega dohodka ne pride v poštev.

In če si ogledamo te resnice še pobliže: **SPREMINJANJE ORGANIZACIJSKIH OBLIK.** Zdaj so aktualne izobraževalne skupnosti. Spet veliko obljubljam in načelno je menda vse v najlepšem redu. Spet smo spregovorili morje besed. A prav zavoljo tega se ne morem znebiti bojazni, da bomo premalo upoštevali tehtna mnenja in pripombe, ki so bile povedane v razpravah o tem zakonu. Samo primer: večina profesorjev in študentov na univerzi je javno povedala, da bo novi zakon o izobraževanju degradiral univerzo kot našo nacionalno institucijo, in mislim, da se z njimi lahko samo strinjamo. Kljub temu pa jih nekateri naši visoki politični delavci »politično prepričujejo«, da so kratkovidni, ker se bo univerzi v novi (občinski) izobraževalni skupnosti boljše godilo. In kadar v takem prepričevanju zmanjka drugih besed, pač rečemo: zakon bo izboljšal samoupravljanje na področju šolstva. Pri tej čudežni besedi se potem vsa razprava konča. Mnenja pa sem, da bomo prosvetni delavci lahko postali resnični samoupravljavci takrat, kadar bomo končno postali enakopravna delovna organizacija, ne pa da bomo kar naprej menjavali delodajalca, načela, kriterije in cene.

RAZPOREDITEV NARODNEGA DOHODKA. Tako. Gospodarstvo tega ne bi preneslo. Izobraževanje, kultura pa to prenašata že dolgo let. Trdim, da tega ne bi prenesle delovne organizacije, ki slabo gospodarijo. To dokazuje med drugim resnica, da so mnoga podjetja že izjavila, da bi še naprej plačevala stalen odstotek za izobraževanje. Še zmerom pač potrebujemo ogromno denarja za sanacijo slabih podjetij. Prepričan sem, da tudi rentabilna podjetja sama s težkim srcem prenašajo nerentabilna, ki jim dajemo injekcije, a te injekcije plačujemo vsi. Če bi zadnjih deset let (in še danes) dajali za izobraževanje, znanstveno dejavnost in kulturo samo eno tretjino denarja, ki smo ga investirali v nerentabilnost, zavožene investicije, bi bili danes država s pohvalno uredjenim šolstvom, kulturo in gospodarstvom. Namesto nove delitve narodnega dohodka nam priporočajo prerazdelitev. To pa je čisto navadna tolažba, ki pa me ne more potolažiti. Kaj pa naj si še porazdelimo? Šolstvo, socialno skrbstvo, zdravstvo in kulturo? Naj si delimo med sabo kos kruha tisti, ki že tako glodamo samo skorjo?

SLABI UČNI USPEHI. Kako da ne spregledamo osnovne resnice: **Kakršen odnos ima neka družba do učiteljev, tako ima mladino.** Tako lahko naštejemo tri najvažnejše vzroke za slab učni uspeh: družbena veljava izobraževanja, premalo pripravljen učni kader, neprimerni prostori in slaba opremljenost šol. Roko na srce: Učni kader imamo tak, kakršnega smo v naših dvajsetletnih razmerah izšolali. Napa-

ko bomo zelo težko popravili. Učne prostore si recimo v naši občini šele v zadnjih treh letih nekoliko izboljšujemo. A kaj smo delali preostalih 22 let? In naše podružnice? Prikazali bi vam lahko razmere na Jamnici in Lokovici. Slaba opremljenost šol z učnimi pripomočki, s strokovnimi knjigami itd. je dejstvo. Ne dajemo učitelju, kar bi mu morali, le njegove obveznosti nenehno povečujemo. O družbeni veljavi izobraževanja pa sem že povedal, kar mislim.

In še besedo o krivdi, da je prišlo do tega. Pravim, da nehamo z razglaševanjem vsesplošne krivde. Javno izjavljam, da se ne čutim krivega za neko IKS delovno organizacijo, ki je zaradi slabega gospodarjenja zašla v krizo, ne čutim se krivega za slabe zakone, ki smo jih sprejemali in preklicevali na tekočem traku, ne čutim se krivega za milijardne politične investicije, odgovarjam samo in se čutim krivega, če je kaj narobe v **moji** delovni organizaciji in na **mojem** delovnem mestu.

Leopold Suhodolčan

KULTURNA KRONIKA

V preteklem mesecu je bilo kulturnih prireditev več kot prej v pol leta. Prevaljčani so v prenovljenem kulturnem domu uprizorili kar kulturni teden z gostovanjem pevskega zbora iz Železne Kaple in z ljubljanskim satirnim kabaretom Metla 66 (da omenimo samo najbolj privlačne), medtem ko sta na Ravnah gostovala pevski zbor Slava Klavora iz Maribora in Mestno gledališče ljubljansko z Mikelnovo Inventuro.

Za Ravne najpomembnejši pa je bil gotovo 27. november, ko smo po vrsti odkrili v grajskem parku Prežihov spomenik, delo akademskega kiparja Draga Tršarja, se nato seznanili z delom tega likovnega umetnika na njegovi razstavi v prenovljenih prostorih študijske knjižnice ter naposled prisostvovali otvoritvi nove osnovne šole na Ravnah.

Čeprav nameravam o tej veliki pridobitvi za kraj pisati posebej v naslednji šte-

vilki Koroškega fužinarja, zasluži vendarle že zdaj vsaj beležko.

Na lepem prostoru stoji nova šola Prežihovega Voranca, moderna je, in kar je najvažnejše, smotrno razporejene prostore ima.

Marsikateri od odraslih, ki so si jo po otvoritvi ogledali, je rekel:

— V tako šolo je prijetno hoditi. V kakšne smo mi nekoč...!

Vendar ni bilo nevoščljivosti v teh besedah, prej priznanje graditeljem in veselje ob lepem darilu, ki so ga krajani in občani poklonili svojim otrokom. In takšna je bila tudi otvoritvena slovesnost — prisrčna, domača. Iz besed govornikov je bilo čutiti več kot samo opravljanje dolžnosti. Bila je neka toplina v njih, ponos in zaveza, da dajejo nekaj velikega in koristnega svojim sinovom in hčeram.

Enako prisrčno je potem izzvenela tudi proslava in brez pretiravanja lahko zapišemo, da tako kvalitetne otroške prireditve že dolgo ni bilo pri nas. Zborna recitacija, petje, fanfare, govor, nageljni in praznična številka osnovnošolskega glasila Samorastniki, vse je izzvenelo v resničen praznik.

Prežihov spomenik je gotovo med vsemi osnutki, kar jih poznamo, najbolj originalen, najmanj šablonski, čisto nič podoben doprnskim kipom, ki krasijo akademije in drevorede. Prav gotovo je nekaj prvinskega v njem, teža in silovitost. Ali pa ga bodo naši ljudje priznali in sprejeli kot svojega, ga znali razložiti tujcem bolje kot Formo vivo? Hudomušna in zdrava pamet Korošcev zmeraj pogrunta originalen komentar, pa ga bo brez dvoma tudi tokrat; počakajmo!

Ko gledamo pisateljev obraz, ujet v goro bronca, bi naša misel bila, da je ideja prava, le kiparjeva razlaga morda manj, kajti Prežih je gmoto obvladal, ne ona njega.

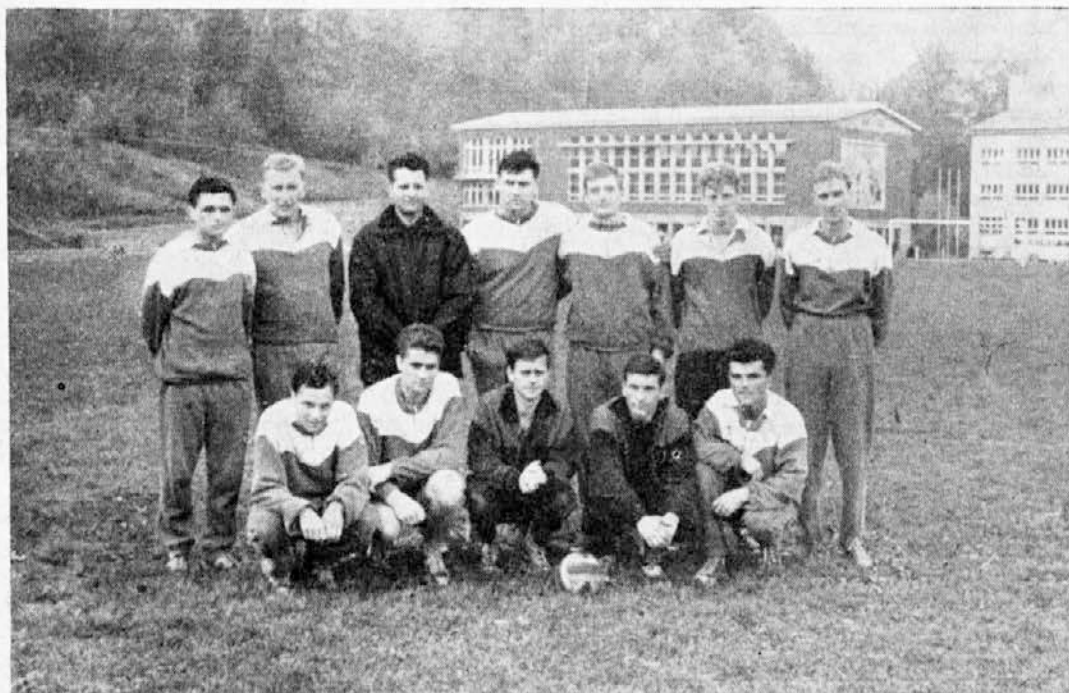
Kako se bo pa ujel in razumel z gasilsko in žogobrcarsko okolico in kako bomo znali lokacijo opravičiti s smotrno ureditvijo okolja, bo pokazala pomlad. Upajmo, da ne bo nikoli predmet fotokritike.

Razstava Draga Tršarja je pokazala s 30 plastikami in risbami kiparjevo razvojno pot od dokaj realističnega Ekvilibrista

Nova osnovna šola »Prežih Voranc«

Rokometaši uspešno končali jesenski del

Jeseni prvi — kaj pa spomladi?

V nedeljo, 30. oktobra 1966, je bil končan jesenski del tekmovanja v vzhodni rokometni coni. »Fužinarji« so na svojem igrišču premagali tehnično zelo dobro ekipo Partizana iz Griž pri Žalcu z rezultatom 22:12 (9:6).

Verjetno je prav, da se tudi v našem domačem listu spomnimo in se malo sprehodimo po poti, ki je naše fante pripeljala do naslova jesenskega prvaka v II. republiškem razredu.

S treningi so pričeli že 18. julija in redno vadili dvakrat tedensko do metalurških iger, ki so bile zadnje nedeljo v avgustu. Na tem tekmovanju, ki jim je bilo tudi edini vpogled v sposobnosti moštva za prvenstvene boje, so zasedli prvo mesto. Opazili so, da je pomanjkanje kondicije glavna hiba moštva, vendar se je z marljivim delom dalo še marsikaj popraviti, sploh še glede na ugoden žreb, ki je nalagal stopnjevanje forme od kola do kola. Če pregledamo rezultate Fužinarja, vidimo, da so igrali neodločeno le z Velenjem, vse ostale nasprotnike pa so premagali.

»Slager« prvenstva je bila tekma z mariborskim Branikom, ki je do medsebojne

tekme vodil (brez izgubljene točke) na lestvici. »Fužinarji« so se pod taktirko kapetana Jamška tako razigrali, da drugače solidnega moštva gostov skoraj »ni bilo na igrišču«. Tekma je bila izredno dinamična in fair, za vzdušenje pa je poskrbela številna publika, ki je dala poseben ton derbiju prvenstva. Tekme sta zamenjala mesti na lestvici: Fužinar na prvo, Branik pa na drugo. Koliko časa bo le ostalo tako? Lepo bi bilo, če se ne bi kaj spremenilo. Zaenkrat je lestvica takšna:

1. FUŽINAR	9 8 1 0	185:112	17
2. BRANIK	9 7 0 2	181:151	14
3. VELENJE	9 6 1 2	166:116	13
4. M. SOBOTA	9 6 0 3	148:135	12
5. ŠOŠTANJ	9 5 0 4	144:136	10
6. GRIŽE	9 4 0 5	152:149	8
7. KROG	9 4 0 5	139:148	8
8. PETROVČE	9 2 1 6	155:182	5
9. V. NEDELJA	9 1 1 7	126:175	3
10. ŠTORE	9 0 0 9	117:199	0

Od ostalih rezultatov bi bil omembe vreden poraz Velenja proti Krogu 16:23 in poraz Branika proti Velenju, kar je vplivalo na to, da ima Fužinar 3 točke prednosti. Iz lestvice je razvidno, da je na čelu moštva z najboljšim napadom in najboljšo obrambo, in je povprečno razmerje danih in prejetih golov na tekmo 20,5:13,5.

V tem delu tekmovanja je za moštvo nastopilo skupno 18 igralcev, in sicer: vratarji Nabernik, Waltl in Lesjak, branilci Mori, Drevenšek, Mezner, Kokal Stanko, Kokal Miha, Kavtičnik, Pevec, krila Godec, Škegro, Edvard Matvoz, Kranjc, Horjak, Kričej ter krožna igralca Jamšek in Stefan Matvoz.

Povprečna starost 11 igralcev, ki so odigrali največ tekem, je 21,5 let, kar dokazuje, da moštvo ni »staro«. Vseh 9 tekem so odigrali le 4 igralci, in sicer: Mori, Š. Matvoz, Mezner in Nabernik.

Neobjektivno bi bilo igralce s hvalami izdvajati, kot celota, kot kolektiv pa zaslužijo za svoje prizadevanje, za borbenost in športni duh, ki vlada med njimi,

posebno pohvalo, ki jo je treba razdeliti na enake dele.

Zgrešeno bi bilo, če ne bi omenili na koncu tudi prizadevnosti obeh trenerjev, tov. Pudgarja in inž. Karadje, ter tistih članov odbora, ki so v sebi prepričani, da tudi imajo delček zaslug v vzornem kolektivu.

Gledalci si želijo lepih, dinamičnih iger, rokometaji jim to lahko nudijo, in upamo, da bodo zimski premor izkoristili, da bodo uresničili program zimskih priprav, da bodo v novi telovadnici organizirali zimsko ligo, ki bo koristila vsem ljubiteljem rokometaja, posebno pa še njim samim pred nadaljevanjem borb za končnega prvaka.

Želja rokometnih delavcev je razširiti svoje delo na podmladek, za kar je potrebno razumevanje staršev in športnih učiteljev. Brez zaledja ne moremo misliti predaleč naprej. S pomočjo občinske zveze za telesno kulturo je treba tudi v zgornjem koncu Mežiške doline postaviti temelje za razvoj te lepe športne zvrsti. Dolgo že o tem govorimo, vendar besede same še niso dejanja.

Škoda bi bilo, da novo zgrajeni objekti ne bi služili namenu, za katerega so bili zgrajeni, kajti družbena vlaganja so naša in jih moramo z delom vračati.

če

Koroško šahovsko prvenstvo

V septembru je bilo na Ravnah koroško šahovsko prvenstvo, ki so se ga udeležili vsi igralci s prvo in drugo kategorijo, ki žive na območju koroških občin. Po lepih in zanimivih bojih je bil rezultat naslednji:

	Točk
1. Mauhler (Dravograd)	11,5
2. Jeromel (Dravograd)	10
3. Ristič (Ravne)	9,5
4. Šmon J. (Slov. Gradec)	9
5. Jesenek J. (Ravne)	8,5
6. Kolar F. (Ravne)	7
7. Žunec (Ravne)	6,5
8.-9. Vravnik (Ravne)	6
8.-9. Pešl (Ravne)	6
10. Poberžnik J. (Dravograd)	4,5
11. Zupančič (Ravne)	4
12. Triplat (Mežica)	3,5
13. Tevž (Mežica)	3
14. Mori (Mežica)	2

Zmagal je najmlajši udeleženec, komaj šestnajstletni Mauhler. Tudi drugo mesto je pripadlo mladincu. Prav je tako. Oba sta osvojila prvo kategorijo in tako ima Koroška sedaj ob stanih prvokategorijskih R. Poberžniku, Rističu in Žuncu še dva mlada in nadarjena prvokategorijska. Posebno Mauhler je pokazal zrelo igro, ki je bila zelo dinamična in brezkompromisna, kar je izredno dobra lastnost za tako mladega šahista.

Ko omenjamo presenečenja, ne smemo pozabiti razočaranj. Verjetno je bil najboljši razočaran J. Šmon, ki mu je, za las ušla I. kategorija (samo 0,5 točke mu je manjkalo). Povrh se mu to ni zgodilo prvič. Bolj na repu sta ostala tudi Zupančič in Žunec, pa tudi Ristič ni pokazal tega, kar se je lahko pričakovalo od njega po uspešnem igranju na slovenskem šahovskem prvenstvu. Ostali so zasedli mesta po svoji moči.

Inž. Jože Žunec

prek zdaj že slavnega Bika do vse bolj simboličnih in abstraktnih figur.

Ponovno moramo pohvaliti vodstvo likovnega salona, ki zna med množico slovenskih slikarjev in kiparjev izbirati zares kvalitetne posameznike, ponovno pa tudi sprašujemo, če znamo razstave, ko jih enkrat že imamo na Ravnah, tudi zares izkoristiti. Vedno znova dokazujemo, da moderne umetnosti ne »razumemo«, vprašanje pa je, če znamo izrabiti npr. takšno priložnost, ko imamo v treh prostorih prikazano razvojno pot nekega umetnika od nam razumljivih kipov do »abstraktnih«, za to, da bi boljše razumeli moderno govorico likovne umetnosti sploh. Bojimo se, da ne.

n. r.

ŠPORTNE VESTI

ODBOJKA

Naši odbojkarji so nas na koncu sezone prijetno presenetili. Po slabših igrah na tujem so v zadnjih dveh srečanjih na domačem igrišču odlično igrali in premagali najprej Partizan Klek s 3:0 potem pa še Bosno 3:1. Ti dve zmagi veliko pomenita, zlasti še če upoštevamo, da so igrali brez Urnauta. Vse kaže, da se je mladi kolektiv le ujel, dobil potrebne izkušnje, in kar je za naprej najbolj važno, tudi potrebno samozavest. Veseli smo, da tisto »brez Urnauta — brez zmage« ne drži več, prav tako veseli kot vsi ljubitelji odbojke na Ravnah, prav tako veseli, kot odbojkarji sami.

Tudi skupen izkupiček točk je za naše odbojkarje proti pričakovanju ugoden. Prejšnjim 14 (12 iz spomladanskega dela in 2 s prve tekme jesenskega kola) so pridjali še 4 in tako letošnje tekmovanje zaključili z 18 točkami. Ravenska odbojka bo tako tudi drugo leto — tretje leto zapored — zastopana v najvišjem tekmovalnem razredu. To pa ni od muh in zasluži vse čestitke!

Tehnični vodja kluba inž. Godec nam je povedal, da bodo odbojkarji sedaj tri tedne počivali, potem pa bodo začeli zopet z redno vadbo, da bi bili spomladi dobro pripravljene. Kakor smo že poročali, bosta na pomlad prišla iz JLA Petrovič in Hojnik, in če bosta trenirala, bosta dobrodošla okrepitev mladega odbojarskega kolektiva. V spomladanskem delu bo namreč potrebno krepko zagrabit, da bo za jesen, ko pride še Urnaut od vojakov, že nekaj točk na zalogi.

NOGOMET

S svojim tekmovanjem so končali tudi nogometaši, ki so v letošnjem letu zamudili izredno priložnost, da bi se uvrstili v slovensko ligo. Epilog je znan, zato ga ne bomo pogrevali, povzročil pa je prehitro menjava moštva, ali še bolje, nepričakovano je dal mladim priložnost, da se čimprej izkažejo. Sedaj ko so prve priprave mimo, lahko celo zapišemo, da so se ti mladi igralci v večini primerov kar dobro znašli in ob podpori starejših, požrtvovalnih in predanih igralcev za NK Fužinar izbojevali že lepe in pomembne zmage. Seveda ne moremo že sedaj pričakovati, da se bodo naši nogometaši z novim moštvom enakopravno borili za najvišji naslov v svoji tekmovalni skupini, imajo pa vse možnosti, da si le enkrat ustvarijo moštvo brez muhastih zvezd, ki bo dostojno zastopalo Ravne na nogometnem polju.

Pravilna politika in skrb za vzgojo kadra v tem klubu je lahko samo potrdilo več, da lahko v tem tudi uspejo.

NAMIZNI TENIS

O namiznem tenisu že dolgo nismo kaj napisali, to pa iz enostavnega razloga, ker o tej športni zvrsti zadnje čase tudi ni bilo kaj prida pisati. Vse pa kaže, da se tudi namiznemu tenisu obetajo boljši časi, saj nas je ta klub pred kratkim kar dvakrat prijetno presenetil. Najprej je Gutenberg na mladinskem republiškem turnirju

v Ljubljani zasedel 2. mesto, kar je po splošni sodbi zelo lep uspeh, drugič pa nas je klub razveselil z velikim številom nastopajočih na prvenstvu Raven.

Prvenstvo Raven je bilo zelo dobro organizirano, videli smo lepe in zanimive borbe, najbolj razveseljivo pa je, da smo videli veliko število mladih igralcev, ki so že na tem tekmovanju pokazali solidno znanje.

Prvaki Raven za leto 1966 so postali: pri pionirjih Orešnik, pri mladincih in članih Gutenberger, pri pionirkah Petračeva, pri mladinkah Hanuševe in pri članicah Krajgerjeva.

Pričakujemo lahko, da bo z načrtno vadbo in še večjim prizadevanjem vseh funkcionarjev namizni tenis na Ravnah postal zopet eden tistih športov, ki ne bo znan samo v našem okolišju.

ŠD FUŽINAR V VELIKIH FINANČNIH TEŽAVAH

Dejavnost športnega društva Fužinar je resno ogrožena. Zelo žalostno je, da moramo to napisati, vendar je bridka resnica. Športniki vadijo in tekmujejo, govorimo, da jih je še vedno premalo, da mora biti športna dejavnost bolj množična, nejevoljni smo, če ne izidejo iz prijateljskih ali prvenstvenih srečanj kot zmagovalci, torej si želimo tudi visoko kvaliteto. Skratka, radi bi, da bi bila igrišča zasedena, da bi bile telovadnice vedno polne, na drugi strani pa te športne dejavnosti ne podpiramo v takem obsegu, da bi lahko nemoteno delovala. ŠD FUŽINAR ŽE DOLGO ŽIVI »NA PUF«!

Predsednik športnega društva Fužinar inž. Jože Borštner je nad tem stanjem izredno zaskrbljen, zaskrbljeni pa smo lahko vsi, ki nam je kaj do športa na Ravnah. Društvena blagajna namreč izkazuje večmilijonske dolgove, ki jih bo potrebno najprej poravnati. To pa ni vse. Poleg tega je potrebno za osnovno športno dejavnost predvideti, odobriti in tudi DATI potrebna finančna sredstva, drugače se lahko zgodi, da bo športno življenje na Ravnah vzel hudič.

Enkrat za vselej se moramo dogovoriti, ali smo za to, da imamo zveznega ligaša (mislim, da si to vsi želimo), da imamo nogometaše, nogometaše, plavalce, namiznoteniške igralce, kegljavce, šahiste, lahkoatlete in smučarje, s katerimi se hočemo postaviti tudi izven našega kraja, ali pa, da se v bodoče gremo samo še rekreacijo in občudujemo naše lepe športne terene, telovadnice in druge športne objekte, da se vržemo na sankanje, tekanje in skakanje, kakor se bo pač komu ljubilo.

Tisti, ki goji šport, hoče namreč tekmovati, ker prav na tekmovanju lahko pokaže, kaj zna. Tekmovanja pa stanejo, stane tudi načrtna vzgoja, stanejo tudi rekviziti. Najbrž nismo povedali ničesar novega, kaže pa, da nekateri pozabljajo, da brez denarja tudi v športu ne gre. Drži, da je reforma, da moramo povsod štediti, da moramo koristno obrniti vsak dinar. Vprašanje pa je, koliko bomo prištedili, če bomo mladino pustili, da bo zamenjala športna igrišča in telovadnice z gostilna-

mi, kvartanjem, popivanjem in skakanjem okrog džu boksov. Situacija je zelo resna in prav bi bilo, da bi se odgovorni činitelji resno zamislili nad nastalim položajem.

Športniki pričakujejo pomoč, s svojim dosedanjim delom pa so dokazali, da si jo tudi zaslužijo.

-ate-

★

6814 LESOV — VELIK USPEH KK FUŽINAR

Trstenjak podrl 918 kegljev

Kegljaška sezona 1966/67 je v polnem razmahu. Mariborska kegljaška tekmovalna skupnost je organizirala na Fužinarjevem ter na Konstruktorjevem igrišču dvo- krožno prvenstvo v kegljanju za moške ekipe mariborskega področja.

Prvenstvo se je pričelo 19. novembra na domačem kegljišču. Kot prvi sta nastopili moštvi KK Branika in KK Lokomotive s 6695 : 6632. Pri Braniku je bil najboljši državni reprezentant Mlakar z 880 podrtimi keglji, pri Lokomotivi pa je podrl največ lesov Hercog, 856.

Naslednji dan dopoldne sta nastopili ekipi Gradis : Konstruktor s 6195 : 6520. Pri Gradisu je bil najboljši Hernec z 822 podrtimi lesi in pri Konstruktorju Lederhas s kar 863 podrtimi keglji.

Istega dne popoldne je nastopil KK Fužinar proti Tehnostroju. Naši fantje so dosegli 6814 lesov, Tehnostroj pa 6327 lesov. Od gostov je bil najboljši Gajšek — 835 lesov, naši pa so se zvrstili takole: Ajtnik 823, Grobelnik I. 798, Smode 843, Banko 833, Hrovatič 877, Grobelnik II. 847, Trefalt 875 ter Trstenjak Janko kar 918 lesov. Čestitamo!

Drugo kolo se je pričelo 26. novembra na domačem ter na Konstruktorjevem kegljišču. V soboto, 26. novembra, sta se pomerili pri nas ekipi Ruš in Maribora s 6435 : 6422 podrtimi lesi. Pri Rušah je bil najboljši Bučer, 841 lesov, in pri Mariboru Žnidarič, ki je z 883 keglji premagal celo Mlakarja.

Naslednji dan, v nedeljo, sta nastopili ekipi KK Slovenj Gradca in MTT iz Maribora. Slovenjgračani so slavili zaslužen zmagost s 6660 : 6291 podrtimi lesi ter se s tem plasirali iz obeh nastopov v kvalifikacije za vstop v republiško ligo, kjer bi v družbi Branika, Fužinarja, Lokomotive in Konstruktorja tekmovali v najvišjem rangu. Pri MTT je bil najboljši Debeljak, 817, pri Slov. Gradcu pa so bili odlični: Mulec 872, Škorjanc 849, Štruc 845, Lukman 843, Sešelj 837, Vaupot 826, Veber 815 ter Lakovšek s 773 lesi.

V končni uvrstitvi je vrstni red naslednji: zmagovalec iz dveh nastopov je KK Branik, tesno za njim KK Fužinar, nato sledijo: KK Lokomotiva, KK Konstruktor, KK Slovenj Gradec, KK Ruše, KK Tehnostroj itd.

Zelo zanimiv je tudi podatek, da so na letošnjem prvenstvu KTS Maribor vsi rezultati znatno boljši tako na našem kakor tudi na Konstruktorjevem kegljišču, kar dokazuje, da se je kvalitetna raven znatno izboljšala v primerjavi z lanskim letom. Naš znanec ter državni reprezentant Miro Steržaj je podrl v Mariboru 983 lesov ter s tem dokazal, da je v odlični formi.

Sledila bodo tekmovanja KTS Maribor za ženske ekipe ter moške dvojice, o čemer bomo prihodnjič obširneje poročali.

Vseh devet!

H. O.

OBRATNE NEZGODE V NOVEMBRU

Ludvik Miklavc, čistilnica — pri prekladanju ulitkov mu je eden padel na palec leve noge.

Ivan Zagernik, valjarna — ko je obračal vroče gredice, mu je škaja padla za čevelj na gleženj desne noge.

Ivan Kozamurnik, topilnica — pri odlaganju odpadnega železa v zaboje mu je kos železa padel na nart desne noge.

Stanislav Arih, strojni remont — s kladivom se je udaril po prstu desne roke.

Hinko Satler, strojni remont — pri izstopu iz žerjava na podest mu je zdrsnilo na stopnici, v tem trenutku pa se je premaknil žerjav ter ga stisnil za meča.

Marko Humek, mehanična — pri prenašanju furnirskega noža se je urezal v levo nogo.

Kristijan Petrej, topilnica — pri reguliranju naftnega gorilca ga je plamen oplazil po obrazu.

Ratko Markovič, čistilnica — prstanec mu je stisnilo med tekalna kolesa.

Ignac Orter, špedicija — pri odpiranju stranic avtomobila ga je stisnilo za kazalec leve roke.

Zenil Nuraj, valjarna — pri povratnem udarcu mu je valjanec zmečkal mezinec desne roke.

Anton Kokalj, topilnica — 5 kg-kladivo mu je padlo na stopalo desne noge.

Karel Lipovnik, kovačnica — gredica ga je udarila po golenih obeh nog.

NOVEMBRA SO NASTOPILI DELOVNO RAZMERJE

Anton Rogina — NK, Franc Čeh — KV, Jože Kranjc — PK, Milan Žvikart — NK, Mihael Mlinarič — NK, Egelbert Belaj — KV, Ivan Tamše — KV, Marjan Retko — NK, Marko Valant — SS, Miroslav Rozina — SS, Ciril Pestotnik — SS.

Alojzija Nabernik — SS, Marija Strniša — NSS, Doroteja Petek — NSS, nastopile delo za določen čas.

ODŠLI SO IZ PODJETJA

Karel Rečnik — NK, Mihael Krebs — KV, Rudolf Plesivčnik — PK, Edvard Mihelič — PK, Anton Pečnik — KV, Jože Kert — KV, Štefan Tepeš — KV, Franc Potočnik — KV, Ivan Gerdej — KV, Erik Ott — KV, Jakob Pratkanar — NK, Ibrahim Omerbegovič — NK, Anica Kerbler — NS, Edvard Svoboda — VSS.

IZ PRIROČNIKA ZA PREDSTOJNIKE NEKEGA PODJETJA

Dajte odkrito in prostovoljno takojšnje polno priznanje pozitivnemu učinku sodelavcev. Kdor se s tujim perjem krasi, postopa nepošteno, razdira zaupanje in se izkaže nesposobnega za vodilne naloge.

Biti morate sposobni, da pri vseh možnih provokacijah vsak problem in vsak položaj v miru in razumno premostite. Na vodilnem položaju se je treba brezpogojno odreči pravici, da bi ob vsaki priložnosti skočili iz kože. Odpovejte se sarkazmu ter ne uporabljajte šal, ki zapuščajo bodice.

Bodite vljudni. Ljudje občutijo, ako upoštevate njihove želje in občutke. Tolerirajte narodnost ali vero drugega.

Bodite popustljivi do posebnosti in tudi do napak drugih.

Ravnajte do vseh enako dosledno, sicer boste kmalu peščeno zrno v kolesju.

Varujte se samopašnosti in arogance. Če pričnete druge imenovati idiote ali smatrate pritožbe naročnika za šikaniranje, je to lahko znamenje, da je podjetje v težavah.

Z resnico se ne sme žonglirati. Kar izrečete, se mora z morebitnim preverjanjem tudi potrditi; obljube morate uresničiti.

Dopustite drugim, predvsem podrejenim, da se kdaj lahko izpovejo ter prisluhnite do kraja, da pridejo do jedra zadeve.

Navodila naj bodo podana jasno in popolno. Preprečite dvosmiselne izraze in ne preklinjajte.

Svoje delo morate ljubiti. Naravno je, da ima vsak še svojega konjička, toda z njim se naj ukvarja izven delovnega časa. Ako vam je kdaj v sili težko delati čez uro, potem vam je potreben dopust ali pa si morate najti drugo službo.

Bodite širokogrudni do sodelavcev. S tem pomagajte zagotoviti bodočnost, kajti njihov trud varuje tudi vaše delovno mesto.

Če še niste doumeli, da velikost njegovega avtomobila ali stanovanja, bogastvo njegovih prijateljev, cene ženinega plašča ali njegova funkcija itd. nimajo nič opraviti z notranjo vrednostjo moža na delovnem mestu in če vam te stvari pomenijo več kot v miru opravljeno delo sodelavca ter s tem pridobljeno znanje in izkušnje, potem ne spadate na ta položaj.

(Izveček iz: FORTSCHRITTLICHE BETRIEBSFÜHRUNG 2, BERLIN, Beuth Vertrieb. Prev. H. V.)

NOVE KNJIGE V STROKOVNI KNJIŽNICI

- 4217 Ivan Bertancelj, Preizkus znanja 1966
- 4218 Rolf Stranzky, Kybernetik ökonomischer Reproduktion 1966
- 4219 Valent Vnuk, Antun Dobošević, Leksikon prve pomoči u saobraćajnim nezgodama 1966
- 3658/4/66 Tine Lah, Integracija i samoupravljanje u privredi 1966
- 4220 Kurjaković Mira, Razrada priprave standardnih uzoraka željeza i čelika uz periodičku razmjenu kemijskih analiza...
- 4221 Harold J. Leavitt, Psihologija za rukovodioca 1965
- 4222 Joseph F. McCloskey, Operativna istraživanja 1965
- 4223 V. S. Burakov, A. A. Yankovski, Practical Handbook on Spectral Analysis 1964

Naša upokojenca

Vladimir Jan, rojen 12. 2. 1906, v železarni od 1. 9. 1955 kot skladiščnik v str. remontu. Osebnopokojen 30. 11. 1966

Ivan Kozamurnik, rojen 15. 12. 1908, v železarni od 3. 19. 1945 kot topilec v topilnici. Invalidskopokojen 30. 11. 1966

- 4224 Bela Kreka, Linearno programiranje 1966
- 4225 Organizacija službe održavanja 1965
- 4226 Operativna politika i operativna praksa održavanja 1965
- 4227 Organizacija preventivnog održavanja 1965
- 1157/65 Rules and regulations for the construction and classification of Steel Vessels 1965
- 4228 A. A. Voznesenskij, Povišenje efektivnosti ustanovok promišlenoj teplotnik 1965
- 4229 Lueger Lexikon der Technik, Grundlagen der Elektrotechnik und Kerntechnik A — Z 1960
- 4229/6 Lexikon der Energietechnik und Kraftmaschinen A—K 1965
- 4229/7 Lexikon der Energietechnik und Kraftmaschinen L—Z 1965
- 3587/60 Muster J., Centralna kontrola evidencija vatrostalnih materijala u svrhu poboljšanja kvaliteta 1966
- 3587/61 V. Gontarev, Varovalna atmosfera za zvonasto žarilno peč železarne Štore 1966
- 3587/62 D. Pavko, Ispitivanje strujanja na modelu SM peći 1966
- 3587/63 D. Pavko, Ispitivanje »Custodis« peći za zagrevanje platina u železari Nikšić 1966
- 4230 France Avčin, Peter Jereb, Preizkušanje električnih strojev 1966
- 3658/65-1 Stevan Kukoleča, Ekonomika preduzeća 1965
- 3658/66 Stevan Kukoleča, Osnovi ekonomike i organizacije preduzeća 1966
- 3658/66-13-15 Stevan Kukoleča, Organizacija proizvodnje 1966
- 4231 Milan Žokalj, FORTRAN programiranje 1966